

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθμ. 33349/10)

ΑΠΟΦΑΣΗ (τύποις και ουσία)

*Αυτό το κείμενο διορθώθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2018 σύμφωνα
με το άρθρο 81 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.*

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

25 Ιανουαρίου 2018

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

25/04/2018

*Η παρούσα απόφαση κατέστη οριστική βάσει του άρθρου 44 § 2 της
Σύμβασης. Μπορεί να γίνουν κάποιες τυπικές διορθώσεις.*

Συμβούλιο της Ευρώπης

Στην υπόθεση Σιδηρόπουλος και Παπακώστας κατά της Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
(Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε ένα Τμήμα αποτελούμενο από τους:

Kristina Pardalos, *Πρόεδρο*

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Aleš Pejchal,

Krzysztof Wojtyczek,

Armen Harutyunyan,

Tim Eicke,

Jovan Hievski, *Δικαστές*

καθώς και από τον Abel Campos, τον *Γραμματέα του Τμήματος*.

Αφού διασκέφθηκε σε Δικαστικό Συμβούλιο, την 19^η Δεκεμβρίου
2017, εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποία ελήφθη κατά την
προαναφερθείσα ημερομηνία :

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από την, στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, προσφυγή (υπ' αριθμ. 33349/10) δύο υπηκόων αυτού του Κράτους, του κυρίου Γεωργίου Σιδηρόπουλου («ο πρώτος προσφεύγων») και του κυρίου Ιωάννη Παπακώστα («ο δεύτερος προσφεύγων»), οι οποίοι προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 17 Μαΐου 2010, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («Η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου από το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, μία μη κυβερνητική οργάνωση, που εδρεύει στα Γλυκά Νερά (Αθήνα). Η Ελληνική Κυβέρνηση («Η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, την κυρία Σ. Χαριτάκη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και την κυρία Α. Δημητρακοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η Αλβανική κυβέρνηση δεν έκανε χρήση του δικαιώματος, που είχε, για να παρέμβει στην διαδικασία (άρθρο 36 § 1 της Σύμβασης).

3. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται συγκεκριμένα παραβίαση των άρθρων 3, 6 § 1 και 13 της Σύμβασης.

4. Στις 21 Απριλίου 2016, κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση οι αιτιάσεις που αφορούν το διαδικαστικό σκέλος του άρθρου 3 της Σύμβασης καθώς και τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης και η αιτίαση, που αφορά την παραβίαση του ουσιαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης κηρύχθηκε απαράδεκτη βάσει του άρθρου 54 § 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ**

5. Οι προσφεύγοντες γεννήθηκαν αντίστοιχα το 1985 και το 1982 και κατοικούν στον Ασπρόπυργο.

A. Πως προέκυψε υπόθεση

6. Τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως αυτά έχουν αποδειχθεί από τις εσωτερικές Δικαστικές Αρχές, μπορούν να συνοψισθούν ως εξής.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

7. Τη νύχτα της 13^{ης} προς την 14^η Αυγούστου 2002, ο Σ.Ε. ήταν αστυνομός υπηρεσίας στο Αστυνομικό Τμήμα του Ασπροπύργου.
8. Εκείνο το βράδυ, ο πρώτος προσφεύγων συνελήφθη από δύο άλλους αστυνομικούς στον Ασπρόπυργο. Ήταν ύποπτος για οδήγηση μοτοσικλέτας χωρίς άδεια κυκλοφορίας και ασφαλιστικό συμβόλαιο. Επίσης δεν μπορούσε να αποδείξει, ότι ήταν ο ιδιοκτήτης της εν λόγω μηχανής, την οποία, όπως έλεγε, είχε βρει σε αγρό.
9. Ο πρώτος προσφεύγων οδηγήθηκε, με χειροπέδες, στο Αστυνομικό Τμήμα του Ασπρόπυργου. Οδηγήθηκε στο γραφείο του αστυνομού υπηρεσίας, του Ι.Σ., όπου καταχωρήθηκαν τα προσωπικά του στοιχεία. Εν συνεχεία, ο αστυνομικός Δ.Κ. οδήγησε τον πρώτο προσφεύγοντα σε ένα άλλο γραφείο στο πίσω μέρος του Τμήματος. Τον ανέκρινε πολλές φορές σχετικά με την μοτοσυκλέτα. Ο πρώτος προσφεύγων επαναλάμβανε την δική του εκδοχή για τα γεγονότα. Ο Δ.Κ. τον χτύπησε με ρόπαλο και ο πρώτος προσφεύγων έπεσε στα γόνατα. Ο Σ.Ε. μπήκε στο δωμάτιο, παρότρυνε τον Δ.Κ. να φύγει και απαίτησε από τον πρώτο προσφεύγοντα να μείνει καταγής. Ο προσφεύγων, πάντα γονατιστός, αντιλήφθηκε, ότι ο Σ.Ε. κρατούσε μία μαύρη συσκευή που είχε ένα κουμπί και από την οποία έβγαιναν δύο βύσματα. Ο Σ.Ε. ρώτησε πολλές φορές τον πρώτο προσφεύγοντα, να του πει, που είχε βρει την μοτοσυκλέτα. Ο ενδιαφερόμενος απαντούσε, ότι την είχε βρει στους αγρούς. Ο Σ.Ε. ακούμπησε δύο φορές τη συσκευή για κάποια συγκεκριμένη ώρα στην άνω περιοχή του στέρνου του πρώτου προσφεύγοντος. Ο τελευταίος ένιωσε ηλεκτρικό ρεύμα να τον διαπερνά και είχε μία αίσθηση παράλυσης. Ο Σ.Ε. ακούμπησε την προαναφερθείσα συσκευή στο αριστερό πόδι του πρώτου προσφεύγοντος, κοντά στην περιοχή των γεννητικών οργάνων. Ο ενδιαφερόμενος ένιωσε οξείς πόνους και μία αίσθηση παράλυσης.
10. Ο πρώτος προσφεύγων οδηγήθηκε στην συνέχεια στον χώρο των προσαγομένων στο Αστυνομικό Τμήμα, ενώ ο Σ.Ε. βγήκε από το κτίριο, για να εξετάσει την μοτοσυκλέτα.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

11. Την ίδια νύχτα, ο δεύτερος προσφεύγων, ο οποίος δεν υπάκουσε τα παραγγέλματα κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου της αστυνομίας, συνελήφθη καθώς οδηγούσε μοτοσυκλέτα. Οδηγήθηκε, με χειροπέδες, στο Αστυνομικό Τμήμα του Ασπρόπυργου. Εκεί, ο Σ.Ε. τον ρώτησε κατ' επανάληψη, γιατί δεν σταμάτησε στον έλεγχο της αστυνομίας. Στην συνέχεια ο αστυνομικός βγήκε από το κτίριο και όταν επέστρεψε κρατούσε μία μαύρη συσκευή που έμοιαζε με κινητό τηλέφωνο. Ακούμπησε δύο φορές την δεξιά ωμοπλάτη του δευτέρου προσφεύγοντος με αυτή την συσκευή, έπειτα την δεξιά βουβωνική χώρα του ενδιαφερόμενου, κοντά στην περιοχή των γεννητικών οργάνων. Ο τελευταίος ένιωσε ηλεκτρικό ρεύμα, να τον διαπερνά και αισθάνθηκε έναν οξύ και σταθερό πόνο. Έπεσε καταγής και ήταν ανίκανος να ξανασηκωθεί. Οδηγήθηκε στην συνέχεια στον χώρο των προσαγομένων στο Αστυνομικό Τμήμα. Αφού ασκήθηκε μήνυση εναντίον του, επειδή δεν είχε δίπλωμα οδήγησης, έφυγε από το Αστυνομικό Τμήμα.

12. Στις 14 Αυγούστου 2002, ο δεύτερος προσφεύγων κατήγγειλε τα εν λόγω γεγονότα, σε μία ραδιοφωνική εκπομπή του σταθμού ΣΚΑΪ. Την ίδια ημέρα, η Διεύθυνση Αστυνομίας Δυτικής Αττικής ανέφερε με ανακοινωθέν Τύπου, ότι τα γεγονότα, που κατήγγειλε ο δεύτερος προσφεύγων, διερευνούνται στο πλαίσιο μίας ένορκης διοικητικής εξέτασης.

13. Την ίδια ημέρα, στις 14 Αυγούστου 2002, ο δεύτερος προσφεύγων πήγε στα επείγοντα περιστατικά του Τζάνειου Δημόσιου Νοσοκομείου, όπου δήλωσε, ότι είχε υποστεί τραύματα, που είχαν προκληθεί από ηλεκτροσόκ. Οι γιατροί διαπίστωσαν, ότι ο ενδιαφερόμενος έφερε τέσσερις μικρές κηλίδες κάτω από την δεξιά κλείδα, μία επάνω στο δεξί στήθος και πέντε στο επίπεδο της βουβωνικής χώρας.

14. Στις 17 Αυγούστου 2002, ο Σ.Ε. παρέδωσε στο Αστυνομικό Τμήμα του Ασπρόπυργου έναν μαύρο φορητό πομπό-δέκτη. Ισχυρίστηκε, ότι όταν εξέταζε τον δεύτερο προσφεύγοντα, δεν είχε τίποτε άλλο στα χέρια του εκτός από αυτή την συσκευή. Την ίδια ημέρα, έγινε έρευνα στην οικία του Σ.Ε. Δεν βρέθηκε κανένα ύποπτο αντικείμενο.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

15. Ο προαναφερόμενος πομπός-δεκτής εστάλη στα εργαστήρια της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών για εξέταση. Διαπιστώθηκε, ότι αυτός δεν μπορούσε να προκαλέσει ηλεκτρική εκκένωση.

16. Στις 19 Αυγούστου 2002, ο δεύτερος προσφεύγων εξετάστηκε από τον ιατροδικαστή Σ.Μ., ο οποίος διαπίστωσε, ότι ο ενδιαφερόμενος έφερε μικρά τραύματα στα σημεία, όπου κατήγγειλε, ότι είχε υποστεί ηλεκτροσόκ. Βάσει της ιατροδικαστικής έκθεσης, η επούλωση δεν επέτρεπε στον ιατροδικαστή, να γνωρίζει την αιτία των εν λόγω τραυμάτων.

17. Στις 28 Αυγούστου 2002, εξετάστηκε και ο πρώτος προσφεύγων από τον ιατροδικαστή Σ.Μ., ο οποίος διαπίστωσε, ότι ο ενδιαφερόμενος έφερε δύο προσφάτως επουλωθείσες γρατσουνιές. Ο Σ.Μ. κατέληξε στο, ότι η επούλωση δεν του επέτρεπε, να γνωρίζει την αιτία των εν λόγω τραυμάτων.

18. Με απόφαση του Προϊσταμένου του Κλάδου Οργάνωσης και Ανθρωπίνου Δυναμικού του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας της 29^{ης} Ιανουαρίου 2010, ελήφθησαν μέτρα για την απομάκρυνση από την υπηρεσία του Σ.Ε., βάσει αιτήματός του. Αυτή η απόφαση προέκυψε μετά την προαγωγή του Σ.Ε., από τον βαθμό του αρχιφύλακα στον βαθμό του ανθυπαστυνόμου.

19. Στις 24 Φεβρουαρίου 2010, ο Σ.Ε. διαγράφηκε από την υπηρεσία.

Β. Η Ένορκη Διοικητική Εξέταση

20. Στις 14 Αυγούστου 2002 ο Αναπληρωτής Διευθυντής της Διεύθυνσης Αστυνομίας Δυτικής Αττικής έδωσε εντολή στο Διευθυντή Κ.Α. να διεξάγει «εμπεριστατωμένη και λεπτομερή» Ένορκη Διοικητική Εξέταση σχετικά με τα εν λόγω γεγονότα.

21. Στις 23 Αυγούστου 2002, η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής διέταξε την μετατροπή της εσωτερικής διερεύνησης σε Ένορκη Διοικητική Εξέταση. Αυτή η Διοικητική Εξέταση ανατέθηκε στην Υποδιεύθυνση Διοικητικών Εξετάσεων.

22. Με απόφασή του, στις 8 Ιουλίου 2003, ο Προϊστάμενος του Κλάδου Διοικητικού του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

αποφάσισε να αρχειοθετήσει την υπόθεση, λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την χρήση συσκευής ηλεκτρικής εκκένωσης. Διαπιστώθηκε, ότι η ο Σ.Ε. είχε πάνω του και χρησιμοποιούσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του έναν φορητό πομπό-δέκτη χωρίς να έχει λάβει προηγούμενη άδεια από το Υπουργείο Μεταφορών και Τηλεπικοινωνιών και γι' αυτό του επιβλήθηκε πρόστιμο 100 ευρώ.

Γ. Η Ποινική Διαδικασία

23. Στις 17 Αυγούστου 2002, ο δεύτερος προσφεύγων αναγνώρισε τον Σ.Ε. ως τον δράστη των γεγονότων.

24. Στις 27 Αυγούστου 2002, ο πρώτος προσφεύγων έδωσε κατάθεση στο πλαίσιο της προανάκρισης. Κατήγγειλε τον Σ.Ε. για τις πράξεις του.

25. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι ο πρώτος προσφεύγων είχε δηλώσει στην αρχική του κατάθεση, ότι δεν επιθυμούσε την ποινική δίωξη του Σ.Ε. Πρόσθεσε, ότι ο ενδιαφερόμενος είχε διηγηθεί τα εν λόγω γεγονότα μόνο στην μητέρα του, η οποία τον συμβούλευσε να μην πει σε κανέναν τίποτα.

26. Στις 22 Νοεμβρίου 2002, ο πρώτος προσφεύγων αναγνώρισε τον Σ.Ε. ως τον δράστη των γεγονότων.

27. Στις 25 Νοεμβρίου 2002, το Αστυνομικό Τμήμα του Ασπροπύργου υπέβαλε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών μία αναφορά, η οποία περιελάμβανε τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων σχετικά με τα εν λόγω γεγονότα.

28. Στις 3 Φεβρουαρίου 2003, η υπόθεση παραπέμφθηκε σε Εισαγγελέα.

29. Στις 20 Απριλίου 2003, ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του Σ.Ε. για παραβίαση των άρθρων 137 Α § 1 α και 137 Β § 1 α του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.). Την ίδια ημέρα, η υπόθεση παραπέμφθηκε στον Ανακριτή Πλημμελειοδικών Αθηνών, για την διεξαγωγή κύριας ανάκρισης.

30. Στις 17 Νοεμβρίου 2003, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αίτημα, για να καταστούν πολιτικώς ενάγοντες.

31. Στις 16 Ιανουαρίου 2004, η κύρια ανάκριση περατώθηκε.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

32. Στις 6 Φεβρουαρίου 2004, η υπόθεση παραπέμφθηκε στον αρμόδιο Εισαγγελέα.
33. Με την πρόταση του ΕΓ 112-04/57/6 της 10^{ης} Ιουνίου 2004, ο τελευταίος διαβίβασε την δικογραφία της υπόθεσης στο Δικαστικό Συμβούλιο του Πλημμελειοδικείου Αθηνών.
34. Στις 13 Οκτωβρίου 2004, το Δικαστικό Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών παρέπεμψε τον Σ.Ε. σε δίκη (Βούλευμα 4274/2004).
35. Στις 12 Νοεμβρίου 2004, ο Σ.Ε. άσκησε έφεση κατά του Βουλεύματος 4274/2004.
36. Στις 19 Ιανουαρίου 2006, το Δικαστικό Συμβούλιο του Εφετείου Αθηνών απέρριψε την έφεση που άσκησε ο Σ.Ε. (Απόφαση 1122/2006).
37. Στις 10 Φεβρουαρίου 2006, ο Σ.Ε. άσκησε Αίτηση Αναίρεσης κατά της Απόφασης 1122/2006.
38. Στις 9 Μαρτίου 2007, το Ποινικό Τμήμα του Αρείου Πάγου απέρριψε την Αίτηση Αναίρεσης του ενδιαφερόμενου (Απόφαση 492/2007).
39. Η δικάσιμος που ορίστηκε για τις 7 Ιανουαρίου 2008 ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Αθηνών («το Κακουργιοδικείο»), αναβλήθηκε τρεις φορές, για τις 7 Ιανουαρίου 2008, για τις 17 Δεκεμβρίου 2008 και για τις 16 Νοεμβρίου 2009, λόγω « αδυναμίας του δικηγόρου να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου», επειδή έπρεπε να παραστεί ενώπιον άλλων δικαστηρίων εκτός Αθηνών.
40. Εν συνεχεία, η διαδικασία διακόπηκε στις εξής ημερομηνίες: στις 27 Νοεμβρίου 2009, στις 11 Δεκεμβρίου 2009, στις 22 Δεκεμβρίου 2009, στις 15 Ιανουαρίου 2010, στις 28 Ιανουαρίου 2010, στις 16 Φεβρουαρίου 2010, στις 23 Φεβρουαρίου 2010, στις 5 Μαρτίου 2010, στις 15 Μαρτίου 2010, στις 29 Μαρτίου 2010, στις 14 Απριλίου 2010, στις 19 Απριλίου 2010, στις 3 Μαΐου 2010 και στις 2 Φεβρουαρίου 2011. Από την δικογραφία προκύπτει, ότι οι προσφεύγοντες ζήτησαν την αναβολή της δικάσιμου δύο φορές εξαιτίας απεργίας των δικηγόρων.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

41. Εν τω μεταξύ, στις 3 Μαΐου 2010, οι προσφεύγοντες υπέβαλλαν στο Κακουργιοδικείο μία δήλωση με την οποία κατήγγειλαν τις αναβολές της υπόθεσης και τις καθυστερήσεις στην διαδικασία. Επικαλούμενοι την νομολογία του Δικαστηρίου, ζητούσαν από το Κακουργιοδικείο να επιμεληθεί για την συνέχιση της εξέτασης της υπόθεσης και να απορρίψει κάθε αίτημα αναβολής που υπέβαλε ο συνήγορος υπεράσπισης.

42. Η δίκη στο Κακουργιοδικείο διεξήχθη από τις 11 Νοεμβρίου 2011 έως τις 13 Δεκεμβρίου 2011. Οι προσφεύγοντες αξίωσαν 44 ευρώ (EUR) ο καθένας ως αποζημίωση.

43. Στις 13 Δεκεμβρίου 2011, το Κακουργιοδικείο καταδίκασε τον Σ.Ε. επειδή βασάνισε τους προσφεύγοντες με τη χρήση «τεχνικών μέσων συστηματικού βασανισμού (ηλεκτροσόκ)» για να σπάσει την αντίστασή των θυμάτων (πράξεις που εμπίπτουν στις παραγράφους 1 α και 2 του άρθρου 137 Α και της παραγράφου 1 α του άρθρου 137 Β του Π.Κ.). Συγκεκριμένα, το Κακουργιοδικείο έκρινε, ότι ο Σ.Ε. υπέβαλε σε βασανιστήρια, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, πρόσωπα που βρίσκονταν στην εξουσία του, με σκοπό να αποσπάσει ομολογίες. Του αναγνώρισε την ελαφρυντική περίπτωση του άρθρου 84 § 2 ε) του Π.Κ., ότι δηλαδή ο υπαίτιος συμπεριφέρθηκε καλά για σχετικά μεγάλο διάστημα μετά την πράξη του και τον καταδίκασε σε ποινές φυλάκισης πέντε ετών για τα βασανιστήρια στα οποία υπέβαλε τον κάθε προσφεύγοντα, ήτοι σε συνολική ποινή φυλάκισης έξι ετών με αναστολή, μετά την συγχώνευση των ποινών. Του επέβαλε επίσης την στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων για δέκα έτη και τον καταδίκασε, να καταβάλλει 44 ευρώ σε κάθε έναν από τους προσφεύγοντες (Αποφάσεις: 649, 681, 682, 700, 700^α, 715, 716, 717/13-12-2011).

44. Στις 13 Δεκεμβρίου 2011, ο Σ.Ε. άσκησε έφεση κατά αυτής της απόφασης.

45. Στις 14 Φεβρουαρίου 2014, το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Αθηνών («το Εφετείο») επιβεβαίωσε την Απόφαση του Κακουργιοδικείου. Το Εφετείο αναγνώρισε στον Σ.Ε. τις ελαφρυντικές περιστάσεις που

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προβλέπει το άρθρο 84 § 2 α) και ε) του Π.Κ., δηλαδή, ότι ο υπαίτιος έζησε έως το χρόνο, που τέλεσε την εν λόγω αξιόποινη πράξη έντιμη ζωή και ότι συμπεριφέρθηκε καλά για σχετικά μεγάλο διάστημα, αφού τέλεσε το παράπτωμα. Εν συνεχεία, εκτίμησε την βαρύτητα των επίδικων πράξεων και την προσωπικότητα του κατηγορούμενου, βάσει των κριτηρίων που ορίζει το άρθρο 79 §§ 2 και 3 του Π.Κ. και τον καταδίκασε σε ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών φυλάκισης για τα βασανιστήρια, στα οποία υπέβαλε τον κάθε προσφεύγοντα, ήτοι σε συνολική ποινή φυλάκισης πέντε ετών, μετά την συγχώνευση των ποινών. Του επέβαλε επίσης την στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων για πέντε έτη και διέταξε την οριστική δήμευση της κατασχεθείσας συσκευής. Η επιβληθείσα ποινή στον Σ.Ε. μετατράπηκε σε χρηματική ποινή των 5 ευρώ ανά ημέρα κράτησης. Το ποσό έπρεπε, να καταβληθεί σε τριάντα έξι δόσεις για μία περίοδο διάρκειας τριών ετών. Το Εφετείο έκρινε σχετικά με αυτό το θέμα, ότι, δεδομένης της προσωπικότητας και της οικονομικής κατάστασης του Σ.Ε., αρκούσε η χρηματική ποινή, για να τον αποτρέψει από την τέλεση άλλων παραπτωμάτων στο μέλλον. Απεφάνθη ως εξής:

«(...) Η εκτέλεση της επιβληθείσας στον κατηγορούμενο ποινής είναι απολύτως αναγκαία, για να τον αποτρέψει από την τέλεση νέων παραπτωμάτων στο μέλλον, εφόσον η αξιόποινη πράξη (...), που τέλεσε (...) είχε ιδιαίτερη ηθική απαξία για τον νομικό πολιτισμό και την προσωπικότητα των πολιτικώς εναγόντων (...). Εξάλλου, το Δικαστήριο κρίνει, ότι η επιβληθείσα ποινή, πρέπει να μετατραπεί σε χρηματική ποινή, επειδή [αυτή] μπορεί κατ' αυτόν τον τρόπο, να αποτρέψει τον κατηγορούμενο από την τέλεση νέων παραπτωμάτων. Τέλος, αποδείχθηκε, ότι ο κατηγορούμενος, ο οποίος φροντίζει μόνος του τους υπερήλικους γονείς του, δεν έχει την δυνατότητα να καταβάλλει το ποσό εφάπαξ, εξαιτίας των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει, εφόσον είναι μισθοσυντήρητος και πρέπει, να του επιτραπεί, να το καταβάλλει με ισόποσες μηνιαίες δόσεις (...).»

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Επέβαλλε επίσης στον Σ.Ε. την καταβολή 44 ευρώ σε κάθε έναν από τους προσφεύγοντες (Αποφάσεις: 80, 81, 82/2014).

46. Αυτές οι Αποφάσεις καθαρογράφηκαν στις 5 Μαρτίου 2014. Όπως προκύπτει από την δικογραφία, δεν ασκήθηκε Αίτηση Αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**A. Το Σύνταγμα**

47. Το άρθρο 7 § 2 του Συντάγματος ορίζει ότι:

« Τα βασανιστήρια, οποιαδήποτε σωματική κάκωση, βλάβη υγείας, ή άσκηση ψυχολογικής βίας, καθώς και κάθε άλλη προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαγορεύονται και τιμωρούνται, όπως νόμος ορίζει.»

B. Ο Ποινικός Κώδικας

48. Τα σχετικά άρθρα εν προκειμένω του Π.Κ. ορίζουν:

Άρθρο 79

« 1. Κατά την επιμέτρηση της ποινής στα όρια που διαγράφει ο νόμος το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη: α) τη βαρύτητα του εγκλήματος που έχει τελεστεί και β) την προσωπικότητα του εγκληματία.

2. Για την εκτίμηση της βαρύτητας του εγκλήματος το δικαστήριο αποβλέπει: α) στη βλάβη που προξένησε το έγκλημα ή τον κίνδυνο που προκάλεσε β) στη φύση, στο είδος και το αντικείμενο του εγκλήματος, καθώς επίσης σε όλες τις περιστάσεις χρόνου, τόπου, μέσων και τρόπου που συνόδευσαν την προπαρασκευή ή την εκτέλεσή του γ) στην ένταση του δόλου ή στο βαθμό της αμέλειας του υπαιτίου.

3. Κατά την εκτίμηση της προσωπικότητας του εγκληματία το δικαστήριο σταθμίζει ιδίως το βαθμό της εγκληματικής διάθεσης (...). Για να τον διαγνώσει με ακρίβεια εξετάζει: α) τα αίτια που τον ώθησαν στην εκτέλεση του εγκλήματος, την αφορμή που του δόθηκε και το σκοπό που επιδίωξε β) το χαρακτήρα του και το βαθμό της ανάπτυξής του γ) τις ατομικές και

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

κοινωνικές περιστάσεις και την προηγούμενη ζωή του δ) τη διαγωγή του κατά τη διάρκεια της πράξης και μετά την πράξη ιδίως τη μετάνοια που επέδειξε και την προθυμία του να επανορθώσει τις συνέπειες της πράξης του. (...)»

Άρθρο 82

« 1. (...) Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα πέντε μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφαση του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

2. Το ποσό της μετατροπής καθορίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, αφού ληφθεί υπόψη η προσωπική και οικονομική κατάσταση του δράστη, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά έσοδα που έχει από την εργασία του κατά μέσο όρο κάθε ημέρα, άλλα εισοδήματα και η περιουσία του, καθώς και οι οικογενειακές του υποχρεώσεις.

Άλλες υποχρεώσεις του μπορούν επίσης να συνυπολογισθούν από το δικαστήριο.

3. Κάθε ημέρα Φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από τρία (3) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ (...).

4. Μετά τη μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το δικαστήριο εκτιμά αν εκείνος που καταδικάστηκε μπορεί να καταβάλει αμέσως το σύνολο του ποσού της μετατροπής. Αν διαπιστωθεί ότι υπάρχει αδυναμία άμεσης καταβολής ή ότι η καταβολή θα συνεπαγόταν την αδυναμία καταβολής της αποζημίωσης στο θύμα, το δικαστήριο καθορίζει προθεσμία, από δύο ως τρία έτη, ώστε μέσα σε αυτήν να καταβάλει εκείνος που καταδικάστηκε το πιο πάνω ποσό σε δόσεις που ορίζει το ίδιο δικαστήριο. (...)»

49. Αυτή η εκδοχή του άρθρου 82 του Π.Κ., η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 12 Νοεμβρίου 2012, βάσει του Νόμου 4093/2012, επιτρέπει την

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

μετατροπή των ποινών που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη σε χρηματική ποινή. Η προηγούμενη εκδοχή του άρθρου 82, η οποία δεν ήταν σε ισχύ κατά την εποχή των γεγονότων, επέτρεπε την μετατροπή των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών που δεν υπερβαίνουν τα τρία έτη.

Άρθρο 83

« Όπου (...) προβλέπεται ποινή ελαττωμένη χωρίς κανένα άλλο προσδιορισμό, η ποινή που πρέπει να επιβληθεί επιμετρείται ως εξής: (...) β) αντί για την ποινή της κάθειρξης πάνω από δέκα ετών επιβάλλεται κάθειρξη έως δώδεκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών (...).»

Άρθρο 84

« 1. Η ποινή μειώνεται (...) στις περιπτώσεις που το δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις.

2. Ελαφρυντικές περιστάσεις θεωρούνται ιδίως:

α) το ότι ο υπαίτιος έζησε έως το χρόνο που έγινε το έγκλημα έντιμη, ατομική, οικογενειακή, επαγγελματική και γενικά κοινωνική ζωή,

(...)

ε) το ότι ο υπαίτιος συμπεριφέρθηκε καλά για σχετικά μεγάλο διάστημα μετά την πράξη του.»

Άρθρο 94

« 1. Κατά του υπαιτίου δύο ή περισσότερων εγκλημάτων που πραγματοποιήθηκαν με δύο ή περισσότερες πράξεις και τιμωρούνται κατά το νόμο με πρόσκαιρες στερητικές της ελευθερίας ποινές, επιβάλλεται, (...) συνολική ποινή, η οποία αποτελείται από τη βαρύτερη από τις συντρέχουσες ποινές επαυξημένη. Αν οι συντρέχουσες ποινές είναι του ίδιου είδους και ίσης διάρκειας, η συνολική ποινή σχηματίζεται με την επαύξηση μιας απ' αυτές. Η επαύξηση (...) δεν μπορεί να είναι κατώτερη από:

α) τέσσερις μήνες, αν η συντρέχουσα ποινή είναι ανώτερη από δύο έτη (...).»

Άρθρο 137 Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«1. Υπάλληλος ή στρατιωτικός, στα καθήκοντα του οποίου ανάγεται η δίωξη ή η ανάκριση ή η εξέταση αξιόποινων πράξεων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων ή η εκτέλεση ποινών ή η φύλαξη ή η επιμέλεια κρατουμένων, τιμωρείται με κάθειρξη, εάν υποβάλλει σε βασανιστήρια κατά την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων πρόσωπο που βρίσκεται στην εξουσία του με σκοπό: α) να αποσπάσει από αυτό ή από τρίτο πρόσωπο ομολογία, κατάθεση, πληροφορία ή δήλωση ιδίως αποκήρυξης ή αποδοχής πολιτικής ή άλλης ιδεολογίας β) να το τιμωρήσει, γ) να εκφοβίσει αυτό ή τρίτα πρόσωπα.

(...)

2. Βασανιστήρια συνιστούν, (...) κάθε μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, καθώς και κάθε παράνομη χρησιμοποίηση χημικών, ναρκωτικών ή άλλων φυσικών ή τεχνικών μέσων με σκοπό να κάμψουν τη βούληση του θύματος.

3. Σωματική κάκωση, βλάβη της υγείας, άσκηση παράνομης σωματικής ή ψυχολογικής βίας και κάθε άλλη σοβαρή προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (...) τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον 3 ετών (...). Ως προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας θεωρούνται ιδίως: α) η χρησιμοποίηση ανιχνευτή αλήθειας, β) η παρατεταμένη απομόνωση, γ) η σοβαρή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας.»

Άρθρο 137 Β

« 1. Οι πράξεις της πρώτης παραγράφου του προηγούμενου άρθρου τιμωρούνται με κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών:

α) αν χρησιμοποιούνται μέσα ή τρόποι συστηματικού βασανισμού, ιδίως κτυπήματα στα πέλματα του θύματος (φάλαγγα) ή ηλεκτροσόκ ή εικονική εκτέλεση ή παραισθησιογόνες ουσίες,
(...)

Άρθρο 137 Γ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

« Καταδίκη για πράξεις των άρθρων 137Α και 137Β συνεπάγεται αυτοδίκαιη αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων (...) δεκαετή τουλάχιστον σε περίπτωση κάθειρξης και πενταετή τουλάχιστον σε περίπτωση φυλάκισης (...)».

Άρθρο 137 Δ

« (...)»

4. Ο παθών των πράξεων των άρθρων 137Α και 137Β δικαιούται να απαιτήσει από το δράστη και από το δημόσιο, οι οποίοι ευθύνονται εις ολόκληρον, αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστη και χρηματική ικανοποίηση για (...) ή ηθική βλάβη.»

Γ. Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.)

50. Την εποχή των γεγονότων, οι σχετικές εν προκειμένω διατάξεις του Κ.Π.Δ. όριζαν τα εξής:

Άρθρο 63 - Ενεργητική νομιμοποίηση

« Η πολιτική αγωγή για την αποζημίωση και την αποκατάσταση από το έγκλημα και για τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης (...) μπορεί να ασκηθεί στο ποινικό δικαστήριο από τους δικαιουμένους σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα. (...) »

Άρθρο 82

« 1. Όποιος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την πολιτική αγωγή στο ποινικό δικαστήριο (άρθρο 63) μπορεί να δηλώσει ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων στην ποινική διαδικασία.

(...)

3. Η δήλωση παράστασης του πολιτικώς ενάγοντος δεν αναπληρώνει την έγκληση στις περιπτώσεις που αυτή είναι απαραίτητη για την ποινική δίωξη (άρθρ. 50).»

Άρθρο 108

« Ο πολιτικώς ενάγων έχει (...) τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 101, 104, 105 και 106. Τα δικαιώματα αυτά μπορεί να τα ασκήσει από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος θα κληθεί σε απολογία ή θα εκδοθεί εναντίον του ένταλμα σύλληψης ή βίαιης προσαγωγής.»

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ. Το Προεδρικό Διάταγμα 22/1996

51. Οι σχετικές, ισχύουσες την εποχή των γεγονότων, διατάξεις εν προκειμένω του Προεδρικού Διατάγματος 22/1996 που αφορά το Πειθαρχικό Δίκαιο αστυνομικού προσωπικού, ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 3

« 1. Στο αστυνομικό προσωπικό επιβάλλονται οι ακόλουθες πειθαρχικές ποινές, οι οποίες καταχωρίζονται στα ατομικά τους έγγραφα.

α. Επίπληξη.

β. Πρόστιμο μέχρι τρεις βασικούς μηνιαίους μισθούς του τιμωρημένου.

γ. Αργία με πρόσκαιρη παύση διάρκειας 15 ημερών έως 4 μηνών.

δ. Αργία με απόλυση, διάρκειας 2 έως 6 μηνών.

ε. Απόταξη.

2. Η επίπληξη και το πρόστιμο είναι κατώτερες πειθαρχικές ποινές. Οι αργίες και η απόταξη είναι ανώτερες πειθαρχικές ποινές.

(...)

6. Οι ποινές της παρ. 1, πλην της επίπληξης, επιβάλλονται και σε όσους έχουν εξέλθει του Σώματος για οποιαδήποτε αιτία (...). Κατ' εξαίρεση, οι ανώτερες πειθαρχικές ποινές δεν επιβάλλονται σε όσους εξήλθαν του Σώματος, λόγω ορίου ηλικίας ή σωματικής ανικανότητας.»

Άρθρο 8 - Επιμέτρηση της ποινής

«Κατά την εκδίκαση του πειθαρχικού παραπτώματος το ύψος της ποινής που πρέπει να επιβληθεί προσδιορίζεται:

1. Από τη βαρύτητα του παραπτώματος, για την εκτίμηση της οποίας λαμβάνονται υπόψη κυρίως ο αντίκτυπος που είχε τούτο στην εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας και το γόητρο του Σώματος, η φύση, το είδος και το αντικείμενο του παραπτώματος, το μέγεθος της βλάβης ή του κινδύνου που προκλήθηκε απ' αυτό,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

καθώς και η ένταση του δόλου ή ο βαθμός της αμέλειας του υπαιτίου.

2. Από την προσωπικότητα του υπαιτίου, για την εκτίμηση της οποίας λαμβάνονται υπόψη κυρίως ο βαθμός, η πείρα, ο χρόνος υπηρεσίας, ο χαρακτήρας, η προηγούμενη διαγωγή και ιδιαίτερα η κατ' επανάληψη διάπραξη του αυτού πειθαρχικού παραπτώματος, η μόρφωση, η ψυχική κατάσταση αυτού, καθώς και τα αίτια που οδήγησαν στην τέλεση του παραπτώματος, ο σκοπός που επιδίωκε, η δοθείσα αφορμή, η επιδειχθείσα μεταμέλεια και η προθυμία για επανόρθωση των συνεπειών της πράξεώς του.

3. Από τις περιστάσεις, κάτω από τις οποίες έγινε το παράπτωμα και κυρίως το χρόνο, τον τόπο, τα μέσα και τον τρόπο διάπραξης αυτού, καθώς και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την τέλεσή του.»

Άρθρο 9 § 1

« Τα πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία επισύρουν την ποινή της απόταξης είναι τα κατωτέρω περιοριστικώς αναφερόμενα, ανεξάρτητα από το αξιόποινο ή όχι αυτών:

(...)

γ. Η πρόκληση βασάνων, οποιασδήποτε σωματικής κάκωσης ή βλάβης της υγείας, η άσκηση ψυχολογικής βίας και κάθε άλλη ενέργεια ή συμπεριφορά, που συνιστά βαρειά προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας ή εκτός αυτής.

(...))»

Άρθρο 12 - Παραπτώματα που επισύρουν ποινή προστίμου.

« Τα πειθαρχικά παραπτώματα, που επισύρουν την ποινή του προστίμου είναι τα κατωτέρω ενδεικτικώς αναφερόμενα, ανεξάρτητα από το αξιόποινο ή όχι αυτών:

(...)

25. Κάθε παράβαση υποχρέωσης που απορρέει από τους νόμους, τους κανονισμούς και τις διαταγές της Υπηρεσίας.»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άρθρο 49 - Σχέση πειθαρχικής προς ποινική δίκη.

« 1. Η πειθαρχική δίκη είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη. Πραγματικά περιστατικά των οποίων η ύπαρξη ή η ανυπαρξία διαπιστώθηκε με αμετάκλητη απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ποινικού δικαστηρίου δεσμεύουν τον πειθαρχικό δικαστή. Σε κάθε άλλη περίπτωση η απόφαση του ποινικού δικαστηρίου λαμβάνεται υπόψη και στην πειθαρχική δίκη, χωρίς όμως να κωλύεται το πειθαρχικό όργανο να εκδώσει απόφαση διαφορετική από εκείνη του ποινικού δικαστηρίου. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία. Οι αρμόδιοι, όμως, να ασκήσουν την πειθαρχική δίωξη, δύνανται με απόφαση τους, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή, να αναστέλλουν την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης ή τη λήψη απόφασης για επιβολή ποινής. (...)

2. Αν η αμετάκλητη ποινική απόφαση είναι καταδικαστική και διαπιστώνεται πειθαρχικό παράπτωμα, που συνεπάγεται πειθαρχική ποινή απόταξης (...) εφόσον γι' αυτό επιβλήθηκε πρόσκαιρη παύση ή κατώτερη πειθαρχική ποινή ή δεν επιβλήθηκε ποινή, επαναλαμβάνεται η πειθαρχική δίκη για τυχόν επιβολή ποινής (...) απόταξης.»

Ε. Ο Εισαγωγικός Νόμος του Αστικού Κώδικα

52. Τα άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 105

« Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.»

Άρθρο 106

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

« Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους.»

53. Αυτή η διάταξη θεσπίζει την έννοια της ειδικής επιζήμιας πράξης δημοσίου δικαίου, δημιουργώντας μία εξωσυμβατική ευθύνη του Δημοσίου. Αυτή η ευθύνη προκύπτει από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις. Οι εν λόγω πράξεις μπορεί να είναι, όχι μόνο δικαστικές, αλλά επίσης ουσιαστικές πράξεις της διοίκησης, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται κυρίως μη εκτελεστές πράξεις. Το παραδεκτό της αποζημιωτικής αγωγής υπόκειται σε μία προϋπόθεση: τον παράνομο χαρακτήρα της πράξης ή της παράλειψης.

Z. Ο Νόμος 4239/2014

54. Ο Νόμος 4239/2014, που αφορά την Δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, τέθηκε σε ισχύ στις 20 Φεβρουαρίου 2014. Θέσπισε, μεταξύ άλλων, μία νέα αποζημιωτική αγωγή, η οποία προβλέπει την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης για υπέρβαση εύλογης διάρκειας της δίκης στα ποινικά δικαστήρια. Το άρθρο 3 § 1 αυτού του Νόμου ορίζει ότι:

« Η αίτηση ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά από δίκη για την οποία ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειάς της (...).»

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ**I. ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΕΒΑΛΕ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ****A. Η ελκόμενη από την απουσία της ιδιότητας του θύματος των προσφευγόντων ένσταση**

55. Καταρχάς, η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή, λόγω της απουσίας της ιδιότητας του θύματος από τους

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προσφεύγοντες. Υποστηρίζει, ότι οι τελευταίοι μπόρεσαν να συμμετέχουν στην ποινική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγοντες και προσθέτει, ότι οι εσωτερικές Δικαστικές Αρχές διαπίστωσαν «παραβίαση των άρθρων 137 Α και 138 Β του Π.Κ.», ότι καταδίκασαν τον δράστη των γεγονότων και ότι τον διέταξαν να καταβάλλει 44 ευρώ σε κάθε έναν από τους προσφεύγοντες. Κατά την γνώμη της Κυβέρνησης, οι εσωτερικές Αρχές επανόρθωσαν κατ' αυτόν τον τρόπο την «αντιβαίνουσα στο άρθρο 3 της Σύμβασης αντιμετώπιση», της οποίας ισχυρίζονται, ότι έτυχαν οι προσφεύγοντες. Η Κυβέρνηση διατείνεται, ότι η διάρκεια της διαδικασίας και η ποινή που επιβλήθηκε δεν αρκούν αφ' εαυτών, για να θεωρηθεί, ότι οι προσφεύγοντες έχουν την ιδιότητα του θύματος. Αναφέρει, ότι στην υπόθεση *Zontul κατά της Ελλάδας*, υπ' αριθμ. 12294/07, § 76, 17 Ιανουαρίου 2012, το Δικαστήριο έλαβε επίσης υπόψη του το, ότι ο προσφεύγων δεν είχε εμπλακεί στην διαδικασία σε επαρκή βαθμό.

56. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι έχουν πάντα την ιδιότητα του θύματος και ότι μόνο η καταδίκη του Σ.Ε. δεν αρκεί, για να τους στερήσει αυτή την ιδιότητα. Στην πραγματικότητα, κατά την άποψή τους, δεν υπήρξε εν προκειμένω κατάλληλη επανόρθωση, εξαιτίας της ποινής που επιβλήθηκε στον δράστη των καταγγελλθέντων γεγονότων και του μήκους της εν λόγω ποινικής διαδικασίας, η οποία περατώθηκε μετά από περισσότερα από δώδεκα έτη μετά τα γεγονότα. Οι προσφεύγοντες δηλώνουν, ότι, το να υποβάλλεται κάποιος σε ηλεκτροσόκ, αποτελεί βασανιστήριο και τους κάνει εντύπωση, ότι η Κυβέρνηση επικαλείται την προαναφερθείσα υπόθεση *Zontul*, για την οποία το Δικαστήριο απέρριψε τις ελκόμενες, από την απουσία της ιδιότητας του θύματος και της μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων, προκαταρκτικές ενστάσεις της Κυβέρνησης.

57. Το Δικαστήριο θεωρεί, ότι η ένσταση της Κυβέρνησης συνδέεται στενά με την ουσία της διατυπωθείσας από τους προσφεύγοντες αιτίασης επί του πεδίου του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης (*Zontul*, που προαναφέρθηκε, § 76). Αποφασίζει επομένως να την

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

εξετάσει κατ' ουσίαν.

Β. Η ελκόμενη από την μη τήρηση της προθεσμίας των έξι μηνών ένσταση

58. Κατά δεύτερον, η Κυβέρνηση έχει την άποψη, ότι η προσφυγή ασκήθηκε πάνω από έξι μήνες μετά από την περάτωση της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης, στις 8 Ιουλίου 2003. Κατά συνέπεια, κατά την γνώμη της Κυβέρνησης, αυτή η προσφυγή δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης από το Δικαστήριο.

59. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι η Ένορκη Διοικητική Εξέταση μπορεί, να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης από το Δικαστήριο, εφόσον, οι αρμόδιες Αρχές δεν προέβησαν στην επανεξέταση αυτής της διαδικασίας μετά από την καταδίκη του δράστη των γεγονότων από τις Ποινικές Αρχές. Αναφέρουν, ότι, σύμφωνα με την κρίση του Εφετείου, θεωρήθηκε ο Σ.Ε. ως υπαίτιος βαρύτερων παραπτωμάτων από αυτού της απλής χρήσης ενός φορητού πομπού-δέκτη, το οποίο διαπίστωσε το πειθαρχικό όργανο. Συμπληρώνουν, ότι το επιχείρημα της Κυβέρνησης, κατά το οποίο αποκλείεται από το νόμο η επανεξέταση της υπόθεσης από τα πειθαρχικά όργανα, αποδεικνύει, ότι η σχετική νομοθεσία έχει ως στόχο της «μάλλον να προστατέψει τους αστυνομικούς, παρά να προσφέρει [στους ενδιαφερόμενους] μία δίκαιη πειθαρχική διαδικασία για τόσο βαριά παραπτώματα».

60. Το Δικαστήριο θεωρεί, ότι η ένσταση της Κυβέρνησης συνδέεται στενά με την ουσία της διατυπωθείσας από τους προσφεύγοντες αιτίασης επί του πεδίου του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης. Αποφασίζει επομένως να την εξετάσει κατ' ουσίαν.

Γ. Οι ελκόμενες από την μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων ενστάσεις

61. Κατά τρίτον, η Κυβέρνηση εγείρει δύο ελκόμενες από την μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων ενστάσεις

1. Σχετικά με τον πρόωρο χαρακτήρα της προσφυγής

62. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, αφενός, ότι, για την υποβολή των ελκομένων από το άρθρο 3 της Σύμβασης ενστάσεων η καταλληλότερη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προσφυγή είναι η ποινική. Αναφέρει, ότι οι προσφεύγοντες προσέφυγαν εντούτοις ενώπιον του Δικαστηρίου στις 17 Μαΐου 2010, δηλαδή πριν από την δημοσίευση της Απόφασης του Κακουργιοδικείου, που έγινε στις 13 Δεκεμβρίου 2011 και ότι δεν περίμεναν την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας του δευτέρου βαθμού, για να εκτιμήσουν, αν τους προσέφερε κατάλληλη επανόρθωση στο σύνολο της, η τελευταία. Εκτιμά εξάλλου, ότι, το ότι η ποινική διαδικασία περατώθηκε πριν από την εξέταση του παραδεκτού εκ μέρους του Δικαστηρίου, δεν έχει κανέναν αντίκτυπο επ'αυτού. Προσθέτει, ότι η εξέταση του παραδεκτού μίας υπόθεσης διεξάγεται κατά την ημερομηνία κατά την οποία το Δικαστήριο προβαίνει στην εξέτασή του.

63. Οι προσφεύγοντες απαντούν, ότι άσκησαν την προσφυγή τους πριν από το πέρας της ποινικής διαδικασίας, επειδή, οκτώ έτη μετά τα εν λόγω γεγονότα, η τελευταία ήταν ακόμη εκκρεμής. Υποστηρίζουν, ότι τότε εκτιμούσαν, πως οι εσωτερικές Δικαστικές Αρχές δεν είχαν καμία πρόθεση να τους προσφέρουν κατάλληλη επανόρθωση. Κατά την άποψη τους, χωρίς την άσκηση της προσφυγής τους ενώπιον του Δικαστηρίου, η ποινική διαδικασία θα είχε ολοκληρωθεί πολύ αργότερα. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν επιπλέον καθυστερήσεις κατά την διαδικασία, για τις οποίες ενημέρωσαν το Δικαστήριο. Θεωρούν, ότι η επιβληθείσα ποινή στον δράστη των γεγονότων ήταν απρόσφορη και εκτιμούν, ότι σε κάθε περίπτωση, η οριστική απόφαση των εσωτερικών Δικαστικών Αρχών εκδόθηκε, πριν αποφανθεί το Δικαστήριο επί του παραδεκτού της υπόθεσης. Κατά τη γνώμη τους, και μόνο αυτές οι καθυστερήσεις στην διαδικασία θα ήταν αρκετές, από μόνες τους, για να διαπιστωθεί παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους τους άρθρου 3 της Σύμβασης.

64. Το Δικαστήριο επισημαίνει, ότι στην αρχική τους προσφυγή, οι προσφεύγοντες παραπονούνταν για παραβίαση των άρθρων 3, 6 § 1 και 13 της Σύμβασης, εξαιτίας, κυρίως της διάρκειας της ποινικής διαδικασίας και του, ότι, όπως συγκεκριμένα κατήγγειλαν, η υπόθεση ήταν ακόμη και τότε εκκρεμής στον πρώτο βαθμό για περισσότερο από

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

οκτώ έτη μετά τα εν λόγω γεγονότα. Παρατηρεί εξάλλου, ότι στις 23 Σεπτεμβρίου 2013, οι προσφεύγοντες το ενημέρωσαν για νέα στοιχεία, που αφορούσαν την υπόθεση τους και ότι επανέλαβαν τις ελκόμενες από τα άρθρα 3, 6 § 1 και 13 της Σύμβασης αιτιάσεις.

65. Μετά το πέρας της ποινικής διαδικασίας, με μία επιστολή της 26 Σεπτεμβρίου 2014, οι προσφεύγοντες πληροφόρησαν το Δικαστήριο για την δημοσίευση των Αποφάσεων 80, 81, 82/2014 του Εφετείου. Το Δικαστήριο σημειώνει, ότι με την ίδια επιστολή παραπονούνταν για την διάρκεια της διαδικασίας και για την ποινή που επιβλήθηκε στον δράστη των γεγονότων και υποστήριζαν κυρίως, ότι η εν λόγω ποινή ήταν δυσαναλόγως ανεπαρκής με τις επίδικες πράξεις. Οι προσφεύγοντες καλούσαν εκ νέου το Δικαστήριο, να διαπιστώσει την παραβίαση των άρθρων 3, 6 § 1 και 13 της Σύμβασης.

66. Το Δικαστήριο θεωρεί, ότι εφόσον η διαδικασία ενώπιον των εσωτερικών Δικαστικών Αρχών είχε περατωθεί πριν αυτό (το Δικαστήριο) εξετάσει το παραδεκτό της υπόθεσης και δεδομένου, ότι οι προσφεύγοντες κατέθεσαν όλες τις αιτιάσεις τους ενώπιον του, πριν από την κοινοποίηση της υπόθεσης στην Κυβέρνηση, αυτή η ένσταση της Κυβέρνησης πρέπει να απορριφθεί (βλέπετε, *mutatis mutandis*, *Eylem Bas κατά της Τουρκίας*, υπ' αριθμ. 11435/07, § 26, 16 Οκτωβρίου 2012).

67. Απορρίπτει επομένως την ένσταση που ήγειρε η Κυβέρνηση γι' αυτό το θέμα.

2. Η αποζημιωτική αγωγή κατά του Δημοσίου βάσει του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα

68. Η Κυβέρνηση αναφέρει, εξάλλου, ότι οι προσφεύγοντες δεν άσκησαν αποζημιωτική αγωγή κατά του Δημοσίου και προσθέτει, ότι το άρθρο 137 Δ § 4 του Π.Κ. ορίζει, ότι ως παθόντες από τα παραπτώματα των άρθρων 137 Α και 138 Β, οι ενδιαφερόμενοι είχαν το δικαίωμα να ζητήσουν αποζημίωση από τον δράστη των γεγονότων και από το Δημόσιο για την ζημία που ισχυρίζονταν, ότι είχαν υποστεί. Υποστηρίζει, ότι αυτό το ένδικο βοήθημα θα είχε επιτρέψει την διαπίστωση της εν λόγω παραβίασης και την απόδοση της κατάλληλης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

επανόρθωσης στους προσφεύγοντες. Καταθέτει ενώπιον του Δικαστηρίου αποφάσεις των Διοικητικών Δικαστικών Αρχών δια των οποίων αποζημιώθηκαν θύματα αστυνομικής βίας.

69. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι έκαναν όλα όσα ήταν ευλόγως απαιτούμενα από αυτούς, για να τηρήσουν την προϋπόθεση της εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων. Διατείνονται, ότι αυτό το επιχείρημα της Κυβέρνησης απορρίφθηκε από το Δικαστήριο στην υπόθεση *Zontul* που προαναφέρθηκε και ισχυρίζονται, ότι οι αποφάσεις που κατέθεσε η Κυβέρνηση, για να αποδείξει, ότι τα αναφερόμενα ένδικα μέσα ήταν αποτελεσματικά, δεν είχαν αποδώσει την κατάλληλη επανόρθωση, δεν ήταν οριστικές, ή είχαν ληφθεί μετά από κάποια απόφαση του Δικαστηρίου.

70. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι το άρθρο 35 της Σύμβασης απαιτεί την εξάντληση των προσβάσιμων, των κατάλληλων και των σχετικών με τις επίδικες παραβιάσεις ενδίκων βοηθημάτων (*Sejdovic κατά της Ιταλίας* [GC], υπ' αριθμ. 56581/00, § 46, ΕΔΔΑ 2006-11). Υπενθυμίζει επίσης την πάγια νομολογία του σύμφωνα με την οποία δεν ικανοποιούνται οι υποχρεώσεις, που το άρθρο 3 της Σύμβασης επιβάλλει στα Κράτη, με την απλή επιδίκαση μίας αποζημίωσης (βλέπετε, μεταξύ άλλων, *Kaya κατά της Τουρκίας*, 19 Φεβρουαρίου 1998, Συλλογή 1998-I, σελ. 329, § 105 και *McKerr κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, υπ' αριθμ. 28883/95, § 121, ΕΔΔΑ 2001-III). Στην πραγματικότητα, για να καταγγείλει κάποιος τον τρόπο, με τον οποίο τον μεταχειρίστηκαν κατά την προσωρινή κράτηση, η ποινική οδός αποτελεί την καταλληλότερη δικαστική οδό (βλέπετε, παραδείγματος χάρη, *Parlak και λοιποί κατά της Τουρκίας* (απόφαση τύποις), με τους αριθμούς 24942/94, 24943/94 και 25125/94, 9 Ιανουαρίου 2001).

71. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εξάλλου, ότι όποιος άσκησε ένα ένδικο μέσο, το οποίο έχει άμεσα –και όχι έμμεσα- επανορθωτικό αποτέλεσμα επί της επίδικης κατάστασης, δεν είναι υποχρεωμένος να εξαντλήσει κάποια άλλα πιθανώς ανοικτά, ελάχιστα όμως αποτελεσματικά μέσα (*Zontul*, που προαναφέρθηκε, § 73 και *Μανουσσάκης και λοιποί*, που

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προαναφέρθηκε, § 33). Άρα παρατηρεί, ότι το αντικείμενο του επικαλούμενου από την Κυβέρνηση ενδίκου βοηθήματος είναι το ίδιο κατ' αποτέλεσμα με αυτό της δήλωσης παράστασης των προσφευγόντων ως πολιτικώς εναγόντων στην ποινική δίκη, αφού και το ένα και το άλλο επιδιώκουν την επιδίκαση αποζημίωσης. Οι προσφεύγοντες επέλεξαν την οδό της άσκησης της πολιτικής αγωγής και το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να απαιτήσει, να ασκήσουν επιπλέον και αγωγή βάσει του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, ότι η υποχρέωση, που δημιουργεί το άρθρο 3 της Σύμβασης σε ένα Κράτος, να διεξάγει μία έρευνα, η οποία θα οδηγήσει στην ταυτοποίηση και στην τιμωρία των υπαιτίων για κακή μεταχείριση θα ήταν ουτοπική αν, την στιγμή που διατυπώθηκε μία ελκόμενη από αυτό το άρθρο αιτίαση, ο προσφεύγων ήταν υποχρεωμένος, να εξαντλήσει ένα ένδικο μέσο, το οποίο μπορεί, να καταλήξει μόνο στην επιδίκαση μίας αποζημίωσης (*Parlak και λοιποί*, απόφαση τύποις που προαναφέρθηκε, *Okkali κατά της Τουρκίας*, υπ' αριθμ. 52057/99, § 58, ΕΔΔΑ 2006-XII (αποσπάσματα) και *Taymuskhanov κατά της Ρωσίας*, υπ' αριθμ. 11528/07, § 75, 16 Δεκεμβρίου 2010).

72. Το Δικαστήριο απορρίπτει επομένως την εγερθείσα από την Κυβέρνηση ένσταση.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

73. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται, ότι οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στον δράστη των γεγονότων παραβίασαν το άρθρο 3 της Σύμβασης. Αυτό το άρθρο ορίζει τα εξής:

« Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπους ή εξευτελιστικής.»

A. Επί του παραδεκτού

74. Διαπιστώνοντας, ότι αυτή η αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη, υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και επειδή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου, το Δικαστήριο την κηρύσσει παραδεκτή.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

B. Επί της ουσίας**I. Τα επιχειρήματα των αντιδίκων****α) Οι προσφεύγοντες**

75. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν, ότι η επιβληθείσα ποινή καθώς και ο τρόπος της εφαρμογής της δεν αποτελούν επαρκή αποκατάσταση για το βασανιστήριο, που επικαλούνται, ότι υπέστησαν. Αναφέρουν, ότι το άρθρο 137 Β του Π.Κ. προβλέπει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα ετών. Όμως, κατά την γνώμη τους, παρόλο που αναγνωρίστηκαν κάποιες ελαφρυντικές περιστάσεις στον δράστη των γεγονότων, οι εσωτερικές Δικαστικές Αρχές, επέλεξαν την μικρότερη ποινή, δηλαδή αυτή των έξι ετών φυλάκισης πρωτοδίκως και αυτή των πέντε ετών φυλάκισης στον δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας. Οι προσφεύγοντες καλούν το Δικαστήριο να λάβει υπόψη του, ότι βάσει των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου, που κρίνουν, ότι είναι σχετικές εν προκειμένω, η συνολική ποινή θα μπορούσε να ανέλθει στα 21 έτη εγκλεισμού. Ισχυρίζονται, ότι ο Σ.Ε δεν έμεινε ούτε μία ημέρα στην φυλακή, εφόσον η ποινή, στην οποία καταδικάστηκε πρωτοδίκως, είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα και η ποινή, που επιβλήθηκε δευτεροδίκως, μετατράπηκε. Προσθέτουν, ότι ο πρώτος προσφεύγων ήταν ανήλικος την εποχή των γεγονότων.

76. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν εξάλλου, ότι έως το 2012, μόνο οι περιοριστικές της ελευθερία ποινές που δεν υπερέβαιναν τα τρία έτη μετατρέπονταν σε χρηματικές ποινές. Επομένως, κατά την άποψή τους, πριν από το 2012, ο δράστης των γεγονότων θα ήταν υποχρεωμένος να εκτίσει την περιοριστική της ελευθερίας ποινή που θα του είχε επιβληθεί. Όμως, δεδομένου ότι ο Π.Κ. τροποποιήθηκε το 2012, έκτοτε ήταν δυνατό να μετατρέπονται ποινές, που δεν υπερέβαιναν τα πέντε έτη σε χρηματικές ποινές. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται επίσης για το, ότι το αρμόδιο δικαστήριο μετέτρεψε την ποινή σε πρόστιμο των 5 ευρώ ανά ημέρα φυλάκισης, την στιγμή που το ανώτατο προβλεπόμενο ποσό από το άρθρο 82 § 3 του Π.Κ. είναι αυτό των 100 ευρώ ανά ημέρα φυλάκισης. Προσθέτουν, ότι η προσφερθείσα δυνατότητα στον Σ.Ε. να καταβάλλει το οφειλόμενο ποσό σε τριάντα-έξι μηνιαίες δόσεις, δηλαδή

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

250 ευρώ ανά μήνα, δεν αποτελεί προσήκουσα επανόρθωση.

77. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν επιπλέον, ότι αντίθετα από τους ισχυρισμούς της Κυβέρνησης, ο δράστης των γεγονότων απομακρύνθηκε από την αστυνομία μετά από δικό του αίτημα και όχι εξαιτίας του παραπτώματος που διέπραξε. Κατά την γνώμη τους, ο ενδιαφερόμενος προήχθη κατά την αποχώρηση του από την υπηρεσία και ήταν πάντα εγγεγραμμένος στο μητρώο εφέδρων. Επικαλούμενοι την νομολογία του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Myutyum κατά της Βουλγαρίας* (υπ' αριθμ. 67258/13, 3 Νοεμβρίου 2015), οι προσφεύγοντες παραπονούνται, ότι το πρόστιμο των 100 ευρώ που επιβλήθηκε στον Σ.Ε. στο πλαίσιο της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης ήταν πρόδηλα δυσανάλογο με την βαρύτητα του διαπραχθέντος παραπτώματος και ότι δεν έχει κανένα αποτρεπτικό αποτέλεσμα για τους κρατικούς υπαλλήλους, οι οποίοι ενδεχομένως να φρονούν, ότι κατ' αυτό τον τρόπο μπορούν να καταχρώνται ατιμώρητοι την εξουσία, που διαθέτουν σε όσους υπάγονται στον έλεγχο τους. Κατά την γνώμη των προσφευγόντων, το ότι η διοικητική διαδικασία απεφάνθη, ότι ο Σ.Ε. έφερε έναν πομπό-δέκτη, την στιγμή που οι εσωτερικές Δικαστικές Αρχές τον έκριναν ως ένοχο βασανισμού με ηλεκτροσόκ, δεν επιδεικνύει μία σοβαρή προσπάθεια για την αποκάλυψη των τελεσθεισών πράξεων.

β) Η Κυβέρνηση

78. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι η διεξαχθείσα έρευνα εν προκειμένω τηρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 3 της Σύμβασης, ότι η υπόθεση εξετάσθηκε από τις εσωτερικές Δικαστικές Αρχές σε βάθος και με την απαιτούμενη επιμέλεια και ότι οι προσφεύγοντες δεν παραπονούνται για την ποινή που επιβλήθηκε στον Σ.Ε. Ισχυρίζεται, ότι οι πράξεις που αντίκεινται στο άρθρο 3 της Σύμβασης τιμωρούνται από τα άρθρα 137 Α και 137 Β του Π.Κ. και ότι, εν προκειμένω, ο δράστης των γεγονότων καταδικάστηκε βάσει αυτών των διατάξεων. Όσον αφορά τον κατάλληλο και αποτρεπτικό χαρακτήρα της επιβληθείσας ποινής, αναφέρει, ότι είναι αρμοδιότητα των εσωτερικών Δικαστικών Αρχών, να προσδιορίσουν και να επιβάλλουν τις πειθαρχικές και ποινικές ποινές,

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

κάτι που, κατά την γνώμη της, το έπραξαν εν προκειμένω.

79. Η Κυβέρνηση δηλώνει σχετικά με αυτό, ότι η ποινή των πέντε ετών φυλάκισης επιβλήθηκε από το Εφετείο κατ' εφαρμογή των άρθρων 79, 84 και 94 του Π.Κ. Υποστηρίζει συγκεκριμένα, ότι το αρμόδιο δικαστήριο αναγνώρισε στον δράστη των γεγονότων κάποιες ελαφρυντικές περιστάσεις σύμφωνα με το άρθρο 84 § 2 του Π.Κ., ότι έλαβε υπόψη την βαρύτητα των επίδικων πράξεων και την προσωπικότητα του κατηγορούμενου, βάσει των κριτηρίων που θέτει το άρθρο 79 §§ 1 και 3 του Π.Κ. και ότι θεώρησε, πως έπρεπε να επιβληθεί μία ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών για το βασανιστήριο που υπέστη ο καθένας από τους προσφεύγοντες. Η Κυβέρνηση αναφέρει εκτός αυτών, ότι το Εφετείο εφάρμοσε εν συνεχεία το άρθρο 94 του Π.Κ. και ότι καταδίκασε τον Σ.Ε. σε συνολική ποινή φυλάκισης πέντε ετών. Όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις, που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της ποινής που αρμόζει να επιβληθεί, εκθέτει, ότι αυτές συνδέονται με την αντίληψη της «εξατομίκευσης των ποινών» που επιβάλλει την προσαρμογή της ποινικής μεταχείρισης στην προσωπικότητα του κατάδικου. Πάντα κατά την άποψη της Κυβέρνησης, η αντίληψη των ελαφρυντικών περιστάσεων αποβλέπει στην αποφυγή της επιβολής μίας υπερβολικά αυστηρής ποινής, όταν αυτό επιβάλλεται από την μειωμένη επικινδυνότητα του δράστη του παραπτώματος και από τις ανάγκες της πρόληψης εγκλημάτων. Όσον αφορά τον προσδιορισμό της ποινής που αρμόζει να επιβληθεί, όταν έχουν τελεσθεί περισσότερα από ένα παραπτώματα, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται, ότι ο υπολογισμός των επιβληθεισών ποινών με τρόπο αυστηρά σωρευτικό έχει ανεπιθύμητες συνέπειες. Αναφέρει συγκεκριμένα, ότι ο προσδιορισμός μίας συνολικής ποινής δικαιολογείται, επειδή έτσι αποφεύγεται η επιβολή μίας υπερβολικά αυστηρής ποινής και η δυσανάλογα ανεπαρκής τιμωρία του δράστη του παραπτώματος.

80. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επιπλέον, ότι βάσει του άρθρου 82 § 2 του Π.Κ. μία περιοριστική της ελευθερίας ποινή από δύο έως πέντε έτη μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός εάν το αρμόδιο δικαστήριο

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

κρίνει, με απόφαση που περιλαμβάνει ειδική αιτιολόγηση, ότι η ποινή δεν πρέπει να μετατραπεί, ώστε να αποτραπεί ο ενδιαφερόμενος από την τέλεση παρόμοιων παραπτωμάτων στο μέλλον. Υποστηρίζει, ότι εν προκειμένω, το Εφετείο θεώρησε, αφού έλαβε υπόψη την προσωπικότητα του δράστη και τις άλλες συνθήκες της υπόθεσης, ότι η χρηματική ποινή ήταν αρκετή γι' αυτόν. Προσθέτει, ότι αν ετίθεντο υπό κράτηση, όλοι όσοι είχαν καταδικασθεί σε μία στερητική της ελευθερίας ποινή, τότε θα προκαλούνταν αρνητικές συνέπειες τόσο στην προληπτική λειτουργία της ποινής, όσο και στην υπερπλήρωση των φυλακών. Εκτιμά, ότι η επιβληθείσα ποινή στον δράστη των γεγονότων εν προκειμένω ήταν επαρκής, αιτιολογημένη και επιπλέον αποτρεπτική παρόμοιων παραπτωμάτων στο μέλλον και ότι σε κάθε περίπτωση, ο Σ.Ε. είχε απομακρυνθεί από την ελληνική αστυνομία.

81. Η Κυβέρνηση θεωρεί, ότι τα επιχειρήματα της είναι σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου και ότι, λαμβανομένης υπόψη της βαρύτητας του εν λόγω παραπτώματος και της επιβληθείσας ποινής, αυτή η υπόθεση δεν παρουσιάζει ομοιότητες με άλλες υποθέσεις για τις οποίες το Δικαστήριο είχε αποφανθεί, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης. Για παράδειγμα, αναφέρει, ότι στην υπόθεση *Zontul* που προαναφέρθηκε, το θύμα είχε υποστεί βιασμό και στον δράστη της παράβασης επιβλήθηκε η ποινή των έξι μηνών φυλάκισης με αναστολή η οποία μετετράπη σε πρόστιμο 4,40 ευρώ ανά ημέρα.

82. Κατά τρίτον, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται, ότι μετά από Ένορκη Διοικητική Εξέταση κατά την οποία όλα τα αποδεικτικά στοιχεία εκτιμήθηκαν και ελήφθησαν υπόψη, ένα πρόστιμο 100 ευρώ επιβλήθηκε στον Σ.Ε. Κατά την άποψή της, αυτή η πειθαρχική ποινή ήταν «εύλογη» όσον αφορά συγκεκριμένα, πρώτον, την ταχύτητα με την οποία εκδόθηκε η σχετική απόφαση και δεύτερον, τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά την έρευνα, τα οποία δεν εμφάνιζαν ξεκάθαρες ενδείξεις, σύμφωνα με τις οποίες ο Σ.Ε. είχε βασανίσει τους προσφεύγοντες. Η Κυβέρνηση αναφέρει, ότι η εν λόγω απόφαση προσδιόριζε ότι, σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης, η πειθαρχική

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

διαδικασία θα επαναλαμβανόταν, έτσι ώστε να επιβληθεί η ποινή της απομάκρυνσης. Όμως ο Σ.Ε. κατόπιν δικού του αιτήματος, απομακρύνθηκε από την ελληνική αστυνομία. Η Κυβέρνηση θεωρεί, ότι οι Αρχές έδειξαν την απαιτούμενη σοβαρότητα, ταχύτητα και αντικειμενικότητα και ότι δεν προσπάθησαν να αποκρύψουν τις πράξεις που διέπραξε ο Σ.Ε.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου**α) Γενικές αρχές**

83. Το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η αιτίαση των προσφευγόντων αφορά κυρίως την θετική υποχρέωση για την προστασία της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας του ανθρώπου από τον νόμο. Κατά συνέπεια, θα διερευνήσει εν προκειμένω, αν τηρήθηκε η θετική υποχρέωση του Κράτους, που απέρρευε από το άρθρο 3 της Σύμβασης, η οποία συνίστατο, στο να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να αποφύγει, το να υποβάλλονται σε βασανιστήρια ή σε ποινές ή σε μεταχείριση απάνθρωπη και εξευτελιστική τα άτομα που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του (*Okkali κατά της Τουρκίας*, υπ' αριθμ. 52067/99, §§ 54, ΕΔΔΑ 2006-XII (αποσπάσματα)).

84. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι τα συμβαλλόμενα Κράτη έχουν μία θετική υποχρέωση, να εφαρμόσουν μία επαρκώς αποτρεπτική προστασία από τις παραβιάσεις του δικαιώματος που αναφέρει το άρθρο 3 της Σύμβασης. Στο σύστημα της Σύμβασης, αναγνωρίζεται εδώ και καιρό, ότι το δικαίωμα που έχει κάποιος, να μην τον υποβάλλουν σε βασανισμό ή σε ποινές ή σε μεταχείριση απάνθρωπη και εξευτελιστική, αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές των δημοκρατικών κοινωνιών. Είναι ένα απόλυτο δικαίωμα, στο οποίο δεν είναι δυνατό να επιτραπεί καμία παρέκκλιση, υπό καμία προϋπόθεση (*Derman*, που προαναφέρθηκε, § 27).

85. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι σε περίπτωση που κάποιοι κρατικοί λειτουργοί προβαίνουν εσκεμμένα σε άσχημη μεταχείριση κατά παράβαση του άρθρου 3 της Σύμβασης, δύο μέτρα επιβάλλονται, έτσι ώστε η επανόρθωση να είναι επαρκής. Πρώτον, οι Αρχές του Κράτους

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

πρέπει να διεξάγουν εμπειριστατωμένη και αποτελεσματική έρευνα, η οποία να μπορεί να οδηγήσει στην ταυτοποίηση και –αν χρειάζεται- στην τιμωρία των υπευθύνων (*Gäfgen κατά της Γερμανίας* [GC], υπ' αριθμ. 22978/05, § 116, ΕΔΔΑ 2010, βλέπετε επίσης *Armani da Silva κατά του Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], υπ' αριθμ. 5878/08, § 233, ΕΔΔΑ 2016). Δεύτερον, ο προσφεύγων πρέπει, αν χρειαστεί, να λάβει επανόρθωση (*Vladimir Romanov*, που προαναφέρθηκε, § 79) ή, τουλάχιστον, να έχει την δυνατότητα να ζητήσει και να λάβει μία αποζημίωση για την βλάβη, που του προκάλεσε η άσχημη μεταχείριση (συγκρίνετε, *mutatis mutandis*, *Nikolova & Velitchkova κατά της Βουλγαρίας*, υπ' αριθμ. 7888/03, § 56, 20 Δεκεμβρίου 2007, (σχετικά με παραβίαση του άρθρου 2), *Çamdereli*, που προαναφέρθηκε, § 29, *Yeter κατά της Τουρκίας*, υπ' αριθμ. 33750/03, § 58, 13 Ιανουαρίου 2009 και *Gäfgen*, που προαναφέρθηκε, § 116). Για να είναι αποτελεσματική στην πράξη μία έρευνα, η προϋπόθεση είναι το Κράτος να έχει εκδώσει διατάξεις ποινικού δικαίου, οι οποίες να τιμωρούν τις αντίθετες με το άρθρο 3 της Σύμβασης πρακτικές (συγκρίνετε, *mutatis mutandis*, *M.C. κατά της Βουλγαρίας*, υπ' αριθμ. 39272/98, §§ 150, 153 και 166, ΕΔΔΑ 2003-XIII, *Nikolova & Velitchkova*, που προαναφέρθηκε, § 57, *Çamdereli*, που προαναφέρθηκε, § 38 και *Gäfgen*, που προαναφέρθηκε, § 117).

86. Επίσης πρέπει, να διευκρινιστεί, ότι, όσον αφορά αυτό το θέμα, οι διαδικαστικές απαιτήσεις του άρθρου 3 της Σύμβασης επεκτείνονται πέρα από το στάδιο της προανάκρισης, όταν, όπως εν προκειμένω, η τελευταία επέφερε το άνοιγμα διώξεων ενώπιον των εθνικών Αρχών: η διαδικασία στο σύνολο της, συμπεριλαμβανομένης και της φάσης της απόφασης, θα πρέπει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της απαγόρευσης που θέτει αυτή η διάταξη. Έτσι, οι εσωτερικές Δικαστικές Αρχές δεν πρέπει σε καμία περίπτωση, να φανούν διατεθειμένες να αφήσουν ατιμώρητα τα πλήγματα στην σωματική ή στην ψυχική ακεραιότητα ανθρώπων. Αυτό είναι απαραίτητο, για να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη του κοινού και να εξασφαλισθεί η ενσωμάτωση του στο Κράτος δικαίου, καθώς και για να προληφθεί κάθε φαινόμενο ανοχής έκνομων πράξεων ή συνενοχής στην

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

διατήρησή τους (*Okkali*, που προαναφέρθηκε, § 65 και *Derman*, που προαναφέρθηκε, § 27).

87. Για να προσδιοριστεί, αν οι εθνικές Αρχές διεξήγαγαν κατά των υπευθύνων μία εμπειριστατωμένη και αποτελεσματική έρευνα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που θέτει στην νομολογία του, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη, σε προηγούμενες υποθέσεις, πολλά κριτήρια. Κατ' αρχάς, σημαντικοί παράγοντες, για να είναι αποτελεσματική η έρευνα και οι οποίοι επιτρέπουν να επιβεβαιωθεί, το αν οι Αρχές είχαν την βούληση, να ταυτοποιήσουν και να διώξουν τους υπευθύνους, είναι η ταχύτητα με την οποία ξεκινά και η ταχύτητα με την οποία συνεχίζει να διεξάγεται αυτή. Εκτός αυτών, η έναρξη της έρευνας και της ποινικής δίωξης που αυτή κινητοποιεί, συμπεριλαμβανομένης της τιμωρίας που αποφασίζεται, καθώς και των πειθαρχικών μέτρων που λαμβάνονται, θεωρούνται αποφασιστικά. Είναι αναγκαία, αν θέλουμε να διατηρήσουμε το αποτρεπτικό αποτέλεσμα του υπάρχοντος δικαστικού συστήματος και τον ρόλο, που πρέπει να ασκεί για την πρόληψη των πληγμάτων στην απαγόρευση της άσχημης μεταχείρισης (*Gäfgen*, που προαναφέρθηκε, § 121 και *Zontul* που προαναφέρθηκε, § 98).

88. Βέβαια, οι εθνικές Αρχές διαθέτουν ένα περιθώριο εκτίμησης, το οποίο υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου, για να προσδιορίσουν τις ποινές που πρέπει να εφαρμοστούν για τα ποινικά παραπτώματα. Επίσης, ο αποτρεπτικός χαρακτήρας μίας ποινής ανάγεται στην διακριτική ευχέρεια του Κράτους. Αυτό συμβαίνει, στην περίπτωση, που οι εθνικές Αρχές έχουν αποδείξει, ότι ο προσφεύγων βασανίστηκε, όπως εν προκειμένω, το Δικαστήριο, κατά την εξέταση των αποφάσεων ή των πειθαρχικών μέτρων που υιοθετήθηκαν από τις εθνικές Αρχές εις βάρος των εν λόγω δραστών, θα πρέπει να λάβει υπόψη του, εάν αυτού του είδους τα μέτρα αποτελούν κατάλληλη επανόρθωση και αν αυτά μπορεί να θεωρηθεί, ότι έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα για το μέλλον (*Zeynep Özcan κατά της Τουρκίας*, υπ' αριθμ. 45906/99, § 42, 20 Φεβρουαρίου 2007 και *mutatis mutandis M.C. κατά της Βουλγαρίας*, που προαναφέρθηκε, § 166). Σε αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ότι όταν οι κρατικοί λειτουργοί, κατηγορούνται για παραπτώματα που εμπεριέχουν άσχημη μεταχείριση, είναι σημαντικό, να παύονται από τα καθήκοντα τους κατά την διάρκεια της ανάκρισης ή της δίκης και να απολύονται σε περίπτωση καταδίκης τους (*Gäfgen*, που προαναφέρθηκε, § 125).

β) Η εφαρμογή αυτών των αρχών εν προκειμένω

89. Το Δικαστήριο επισημαίνει αμέσως, ότι μία ποινική διαδικασία και μία ένορκη διοικητική εξέταση εκκινήθηκαν κατά του αστυνομικού Σ.Ε. Σημειώνει, ότι οι δύο διαδικασίες θα μπορούσαν να έχουν συνέπειες, επί της ποινικής ή της προσωπικής κατάστασης του δράστη των γεγονότων εξαιτίας των επίδικων πράξεων. Επομένως, εκτιμά αναγκαίο, να λάβει υπόψη του το σύνολο των επίδικων διαδικασιών, ώστε να μπορέσει να αποφανθεί επί του εάν, εν προκειμένω, ελήφθησαν αποτρεπτικά και επαρκή μέτρα προστασίας κατά των βασανιστηρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 3 της Σύμβασης.

90. Όσον αφορά, την ποινική διαδικασία, το Δικαστήριο διαπιστώνει, ότι αναγνωρίστηκε από τις εθνικές Δικαστικές Αρχές η ενοχή του αστυνομικού Σ.Ε., σχετικά με τις πράξεις που του καταλογίζονταν. Αυτή η διαδικασία περατώθηκε με μία καταδικαστική απόφαση για τον βασανισμό δια ηλεκτροσόκ, στον οποίο υπέβαλε τους προσφεύγοντες (παράγραφοι 43-45 παραπάνω).

91. Όσον αφορά την ποινή που επιβλήθηκε στον αστυνομικό Σ.Ε., το Δικαστήριο παρατηρεί αμέσως, ότι δεν ελήφθη υπόψη στο πλαίσιο της επιβολής της ποινής το γεγονός, ότι ο πρώτος προσφεύγων ήταν ανήλικος την εποχή των γεγονότων και ότι το Εφετείο, αναγνωρίζοντας στον Σ.Ε. ελαφρυντικές περιστάσεις τον καταδίκασε σε ποινή φυλάκισης πέντε ετών. Παρατηρεί επίσης, ότι η επιβληθείσα ποινή μετετράπη σε χρηματική ποινή των 5 ευρώ ανά ημέρα φυλάκισης και ότι το ποσό ήταν πληρωτέο σε τριάντα έξι δόσεις για τρία έτη.

92. Το Δικαστήριο σημειώνει σχετικά με αυτό, ότι το άρθρο 137 Β του Π.Κ., που τιμωρεί τις εν λόγω πράξεις, προβλέπει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα ετών. Επομένως, παρατηρεί, ότι το Εφετείο, κατ'

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

εφαρμογή των άρθρων 79, 84 και 94 του Π.Κ. θεώρησε, ότι η συνολική ποινή των πέντε ετών ήταν η δέουσα για το, ότι ο δράστης υπέβαλε τους προσφεύγοντες σε βασανιστήριο. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξάλλου, ότι βάσει του άρθρου 83 του Π.Κ., όταν το εσωτερικό δίκαιο προβλέπει μία μειωμένη ποινή, η αρχικά προβλεπόμενη που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη ποινή κάθειρξης μπορεί να μετατραπεί σε ποινή κάθειρξης διάρκειας έως και δώδεκα ετών ή σε ποινή φυλάκισης μικρότερη των δύο ετών. Εντούτοις, οι Αποφάσεις: 80, 81, 82/2014 του Εφετείου δεν περιλαμβάνουν καμία ειδική αιτιολόγηση, η οποία θα επέτρεπε να διευκρινισθεί η απόκλιση μεταξύ της προβλεπόμενης ως επιβλητέας ποινής και της τελικά επιβληθείσας, το Δικαστήριο μπορεί μόνο να διαπιστώσει αυτή την ανισότητα και δεν έχει την δυνατότητα να αποφανθεί σχετικά με τις αιτίες που την προκάλεσαν.

93. Το Δικαστήριο παρατηρεί εκτός αυτού, ότι βάσει του άρθρου 82 του Π.Κ., η στερητική της ελευθερίας ποινή, που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφαση του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της, για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων (παράγραφος 48 παραπάνω). Αποδέχεται το επιχείρημα της Κυβέρνησης, κατά το οποίο η μετατροπή των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών σε χρηματικές ποινές μπορεί, να αποδειχθεί ευεργετική για το σωφρονιστικό σύστημα και, συγκεκριμένα, μπορεί να επιτρέψει την αποφυγή ή την καταπολέμηση του υπερπληθυσμού των φυλακών. Θεωρεί εντούτοις, ότι αυτό δεν απαλλάσσει τις εσωτερικές Αρχές από την τήρηση της υποχρέωσης τους να εγγυώνται τον δέοντα και αποτρεπτικό χαρακτήρα της ποινής που επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση που Κρατικοί λειτουργοί κακομεταχειρίστηκαν κάποιον κατά παράβαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

94. Το Δικαστήριο παρατηρεί εξάλλου, ότι, παρόλο που το Εφετείο έκρινε, ότι το παράπτωμα, που τέλεσε ο αστυνομικός Σ.Ε. είχε ιδιαίτερη ηθική απαξία για τον «νομικό πολιτισμό και την προσωπικότητα» των πολιτικώς εναγόντων, εντούτοις μετέτρεψε την επιβληθείσα ποινή σε πρόστιμο των 5 ευρώ ανά ημέρα φυλάκισης, την στιγμή που το ανώτατο προβλεπόμενο ποσό από τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου είναι αυτό των 100 ευρώ ανά ημέρα φυλάκισης. Βέβαια, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο, να ορίσει, ποια ποινή θα αποτελούσε κατάλληλη επανόρθωση. Εντούτοις, παρατηρεί, ότι επιβάλλοντας την προαναφερθείσα χρηματική ποινή και επιτρέποντας την καταβολή του ποσού της σε τριάντα έξι δόσεις, το Εφετείο έλαβε υπόψη του μόνο την οικονομική κατάσταση του αστυνομικού Σ.Ε. και επίσης παρατηρεί το θέμα του τίθεται, δηλαδή του, αν αυτή η ποινή ήταν ικανή να εμποδίσει τον τελευταίο να τελέσει παρόμοια παραπτώματα στο μέλλον.

95. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, μία τέτοια ποινή δεν θα μπορούσε, ούτε να θεωρηθεί ως κατάλληλη, να αποτρέψει τον δράστη των γεγονότων ή άλλους Κρατικούς λειτουργούς να τελέσουν παρόμοια παραπτώματα, ούτε να θεωρηθεί ως δίκαιη από τα θύματα. Αυτή η άποψη ενισχύεται και από το, ότι οι διωκόμενες πράξεις εν προκειμένω χαρακτηρίστηκαν ως βασανιστήριο. Όμως, ο στόχος των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου, που τιμωρούν τα βασανιστήρια, που επιβλήθηκαν από Κρατικούς λειτουργούς, είναι να επιτρέψουν την αληθινή προστασία των προσώπων, ιδιαίτερα όταν οι ενδιαφερόμενοι υπόκεινται, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των προσφευγόντων, στον έλεγχο της αστυνομίας - και να περιέχουν αποτελεσματικά μέτρα για να τιμωρηθούν και να εμποδιστούν οι Κρατικοί λειτουργοί από το να τελούν πράξεις άσχημης μεταχείρισης (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Ciğerhun Öner κατά της Τουρκίας* (υπ' αριθμ. 2), υπ' αριθμ. 2858/07, § 100, 23 Νοεμβρίου 2010, *Zeynep Özcan*, που προαναφέρθηκε, § 43, 20 Φεβρουαρίου 2007 και

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Abdülsamet Yaman, που προαναφέρθηκε, § 55).

96. Συνοπτικά, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η επιείκεια της επιβληθείσας ποινής στον αστυνομικό Σ.Ε. είναι πρόδηλα δυσανάλογη σε σχέση με την βαρύτητα της μεταχείρισης που υπέστησαν οι προσφεύγοντες (βλέπετε *Zontul* που προαναφέρθηκε, § 108, *Ali & Ayşe Duran*, που προαναφέρθηκε, § 54, *Atalay*, που προαναφέρθηκε, § 44 και *mutatis mutandis*, *Derman*, που προαναφέρθηκε, § 28).

97. Επισημαίνει εν συνεχεία, ότι διενεργήθηκε ένορκη διοικητική εξέταση εις βάρος του εν λόγω αστυνομικού. Με απόφαση της 8^{ης} Ιουλίου 2003, η υπόθεση αρχειοθετήθηκε, λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την χρήση συσκευής ηλεκτρικής εκκένωσης και ο Σ.Ε. καταδικάστηκε σε πρόστιμο 100 ευρώ, επειδή έφερε και χρησιμοποίησε έναν φορητό πομπό-δέκτη χωρίς, να έχει προηγουμένως λάβει άδεια. Αυτή η διαδικασία περατώθηκε πριν από την περάτωση της ποινικής διαδικασίας, κατά την οποία διαπιστώθηκε, ότι ο Σ.Ε. είχε βασανίσει τους προσφεύγοντες. Εν τω μεταξύ, ο αστυνομικός έφυγε από την υπηρεσία κατόπιν δικού του αιτήματος. Εντούτοις, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι οι δύο διαδικασίες κατέληξαν σε συμπεράσματα εντελώς διαφορετικά και ότι ο Σ.Ε. δεν υπέστη ποτέ τις συνέπειες των πράξεων του ως αστυνομικός, εφόσον αποχώρησε από την Υπηρεσία με δική του πρωτοβουλία. Στην πραγματικότητα, ο Σ.Ε. υπηρέτησε στην αστυνομία για οκτώ έτη μετά τα εν λόγω γεγονότα, χωρίς να υποστεί τις συνέπειες των πράξεων του. Επί πλέον, εξαιτίας της διάρκειας της ποινικής διαδικασίας, το άρθρο 49 § 2 του Προεδρικού Διατάγματος 22/1996, το οποίο προβλέπει την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας δεν μπορούσε να εφαρμοστεί, επειδή ο Σ.Ε. είχε εν τω μεταξύ αποχωρήσει από την Υπηρεσία (παράγραφος 51 παραπάνω). Επιπλέον, αποχωρώντας από την Υπηρεσία, ο Σ.Ε. έλαβε και προαγωγή, με όλες τις ηθικές και οικονομικές συνέπειες που αυτή συνεπάγεται (παράγραφος 18

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

παραπάνω). Σε αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι η έλλειψη αυστηρότητας στην εφαρμογή του ποινικού και πειθαρχικού συστήματος, όπως εν προκειμένω, δεν αποτρέπει τις δυνάμεις ασφαλείας, να μην διαπράττουν έκνομες πράξεις, παρόμοιες με αυτές που κατήγγειλαν οι προσφεύγοντες (βλέπετε υπό αυτή την έννοια, *Zeynep Özcan*, που προαναφέρθηκε, § 45, *Okkali*, , που προαναφέρθηκε, §§ 76 & 78 και *mutatis mutandis*, *Abdülsamet Yaman*, που προαναφέρθηκε, § 55).

98. Όσον αφορά την ταχύτητα της έρευνας (βλέπετε στην παράγραφο 87 παραπάνω), το Δικαστήριο εκτιμά, υπό τις συνθήκες της προκείμενης υπόθεσης, ότι αρμόζει μάλλον, να εξετάσει αυτό το ζήτημα υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο προστατεύει το δικαίωμα κάθε προσώπου, να δικασθή η υπόθεση του εντός λογικής προθεσμίας (παράγραφοι 101-118 παραπάνω).

γ) Συμπέρασμα

99. Το Δικαστήριο εκτιμά κατά συνέπεια, ότι το ποινικό και πειθαρχικό σύστημα, όπως αυτό εφαρμόσθηκε εν προκειμένω, αποδείχθηκε, ότι απέχει πολύ από το, να είναι προσηκόντως αυστηρό και δεν ήταν ικανό, να ασκήσει την προσήκουσα αποτρεπτική επιρροή, ώστε να εξασφαλίσει την αποτελεσματική πρόληψη έκνομων πράξεων, όπως αυτές που κατήγγειλαν οι προσφεύγοντες. Υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες τις υπόθεσης, το Δικαστήριο καταλήγει επίσης στο συμπέρασμα, ότι η έκβαση των επίδικων διαδικασιών κατά του αστυνομικού δεν προσέφερε την δέουσα επανόρθωση για το πλήγμα, που προκλήθηκε στην αξία, στην οποία είναι αφιερωμένο το άρθρο 3 της Σύμβασης (*Zeynep Özcan*, που προαναφέρθηκε, § 45). Επομένως, συντρέχει λόγος, να απορρίψει τις ελκόμενες από την απουσία της ιδιότητας του θύματος και της μη τήρησης της προθεσμίας των έξι μηνών ενστάσεις της Κυβέρνησης.

100. Ως εκ τούτου, υπήρξε παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

άρθρου 3 της Σύμβασης.

ΙΙΙ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 6 § 1 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

101. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, ότι η διάρκεια της ποινικής διαδικασίας ήταν υπερβολικά μεγάλη. Παραπονούνται επίσης για την απουσία μίας πραγματικής προσφυγής γι' αυτό. Επικαλούνται τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης, τα σχετικά τμήματα των οποίων εν προκειμένω ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 6 § 1

« 1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

Άρθρο 13

« Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (...) Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερία παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

102. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει αυτό το τμήμα των αιτιάσεων, λόγω μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων. Δηλώνει, ότι οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να έχουν ασκήσει το αποζημιωτικό ένδικο μέσο που προβλέπει ο Νόμος 4239/2014.

103. Το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι όπως προκύπτει από την δικογραφία, οι Αποφάσεις: 80, 81, 82/2014 της εν λόγω Δικαστικής Αρχής δημοσιεύτηκαν στις 14 Φεβρουαρίου 2014. Επομένως η εν λόγω διαδικασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 4239/2014, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 20 Φεβρουαρίου 2014 και είναι σχετική, μεταξύ άλλων, με την δίκαιη ικανοποίηση εξαιτίας την υπέρβασης της λογικής προθεσμίας μίας διαδικασίας ενώπιον των Ποινικών Δικαστικών Αρχών (παράγραφος 54 παραπάνω). Αυτός ο νόμος θέσπισε ένα νέο ένδικο βοήθημα, που επιτρέπει σε κάποιον να παραπονεθεί για την διάρκεια της διαδικασίας σε κάθε βαθμό ενώπιον των Ποινικών Αρχών, εντός της προθεσμίας των έξι μηνών από την ημερομηνία της

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

δημοσίευσης της οριστικής απόφασης της δικαστικής Αρχής ενώπιον της οποίας η διάρκεια της διαδικασίας ήταν υπερβολική κατά τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων. Επομένως, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι οι προσφεύγοντες μπορούσαν να ασκήσουν το προβλεπόμενο από τον εν λόγω νόμο ένδικο βοήθημα, για να παραπονεθούν για την διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας, δεδομένου ότι οι Αποφάσεις: 80, 81, 82/2014 δημοσιεύτηκαν στις 14 Φεβρουαρίου 2014, δηλαδή έξι μήνες πριν τεθεί σε ισχύ ο εν λόγω νόμος. Υπό το φως της νομολογίας του, στην υπόθεση *Ξυνός κατά της Ελλάδας* (υπ' αριθμ. 30226/09, 9 Οκτωβρίου 2014) και κυρίως υπό το φως των σκέψεων του σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εν λόγω αποζημιωτικής προσφυγής (*ibidem*, §§ 40-51), απεφάνθη, ότι οι προσφεύγοντες ήταν υποχρεωμένοι από το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης να χρησιμοποιήσουν αυτό το ένδικο βοήθημα (*ibidem*, §§ 57-58). Εξάλλου, σημειώνει, ότι δεν αποκαλύφθηκε εν προκειμένω καμία εξαιρετική συνθήκη ικανή, να απαλλάξει τους προσφεύγοντες από την υποχρέωση της εξάντλησης αυτού του ένδικου μέσου.

104. Κατά συνέπεια, η αιτίαση των προσφευγόντων υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, που αφορά την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Εφετείου, πρέπει να απορριφθεί λόγω μη εξαντλήσεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

105. Όσον αφορά την ελκόμενη από το άρθρο 13 της Σύμβασης αιτίαση, η οποία αφορά την διαδικασία ενώπιον του Εφετείου, σχετικά με την υπόθεση *Ξυνός* που προαναφέρθηκε (§ 59), καθώς και με τις προηγούμενες σκέψεις (παράγραφος 102 παραπάνω), το Δικαστήριο εκτιμά, ότι είναι προδήλως αβάσιμη και ότι πρέπει να απορριφθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

B. Η διαδικασία ενώπιον του Κακουργιοδικείου**I. Επί του παραδεκτού**

106. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι η επίδικη διαδικασία δεν εισέρχεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της Σύμβασης. Ισχυρίζεται συγκεκριμένα, ότι τα αιτήματα των προσφευγόντων για να παραστούν ως

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

πολιτικώς ενάγοντες, δεν είχαν ως στόχο την προστασία ούτε την αποκατάσταση των αστικών τους δικαιωμάτων, αλλά ήθελαν να απαιτήσουν την ποινική κύρωση και την καταδίκη του Σ.Ε. Προσθέτει, ότι το ποσό των 44 ευρώ, που αξίωσαν οι προσφεύγοντες για ηθική βλάβη είναι ασήμαντο, ότι, στην αίτηση τους για να παραστούν ως πολιτικώς ενάγοντες, οι ενδιαφερόμενοι διατήρησαν το δικαίωμα τους, να προσφύγουν ενώπιον των Αστικών Δικαστικών Αρχών και ότι σε κάθε περίπτωση, οι Ποινικές Δικαστικές Αρχές αποδέχθηκαν το αίτημα τους.

107. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι η επίδικη διαδικασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της Σύμβασης. Επικαλούνται ως προς αυτό την νομολογία του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Στεφάνου κατά της Ελλάδας* (υπ' αριθμ. 2954/07, 22 Απριλίου 2010) και *Galotskin*, που προαναφέρθηκε).

108. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι το Ελληνικό δικαιοδοτικό σύστημα προβλέπει, ότι ο ενδιαφερόμενος, που καταθέτει μήνυση και παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων, ασκεί ουσιαστικά δικαστική προσφυγή, για να λάβει από τις Ποινικές Δικαστικές Αρχές δήλωση ενοχής και, ταυτόχρονα, κάποια επανόρθωση, έστω και την ελάχιστη (*Perez κατά της Γαλλίας* [GC], υπ' αριθμ. 47287/99, §§ 70-71, ΕΔΔΑ 2004-I και *Διαμαντίδης κατά της Ελλάδας* (απόφαση τύποις), υπ' αριθμ. 71563/01, 20 Νοεμβρίου 2003). Στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να σημειωθεί, ότι τα ποσά, που αξιώνουν οι προσφεύγοντες στο αίτημα τους να παραστούν ως πολιτικώς ενάγοντες, επιβεβαιώνουν τον αποζημιωτικό χαρακτήρα του διαβήματος τους (παράγραφος 42 παραπάνω). Έπεται, ότι εν προκειμένω είναι εφαρμοστέο το αστικό σκέλος του άρθρου 6 της Σύμβασης. Αρμόζει επομένως, να απορριφθεί η εγερθείσα εκ της Κυβερνήσεως ένσταση του απαραδέκτου λόγω ασυμβατότητας *ratione materiae*.

109. Διαπιστώνοντας εξάλλου, ότι αυτό το τμήμα της αιτίας δεν είναι προδήλως αβάσιμο υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και ότι εξάλλου δεν προσκρούει σε κανένα λόγο απαραδέκτου, το Δικαστήριο το κηρύσσει παραδεκτό.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

2. Επί της ουσίας**α) Τα επιχειρήματα των διαδίκων**

110. Οι προσφεύγοντες εκτιμούν, ότι η διαδικασία ενώπιον του Κακουργιοδικείου είχε υπερβολικά μακρά διάρκεια.

111. Η Κυβέρνηση προβαίνει σε μία χρονολογική ανάλυση της εν λόγω ποινικής διαδικασίας και εκτιμά, ότι η υπόθεση δικάστηκε εντός λογικής και δικαιολογημένης προθεσμίας, δεδομένης κυρίως της πολυπλοκότητας της υπόθεσης και της ανάγκης, να προστατευτεί κάθε δικαίωμα του κατηγορούμενου για υπεράσπιση, αλλά και για να εξεταστεί σε βάθος η υπόθεση.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου**ι) Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη**

112. Η περίοδος που πρέπει να εξετασθεί άρχισε στις 17 Νοεμβρίου 2003, με την υποβολή του αιτήματος των προσφευγόντων να παραστούν ως πολιτικώς ενάγοντες και τελείωσε στις 13 Δεκεμβρίου 2011, ημερομηνία κατά την οποία το Εφετείο Αθηνών εξέδωσε τις Αποφάσεις: 649, 681, 682, 700, 700^α, 715, 716, 717/13-12-2011. Επομένως η διάρκεια της ήταν περίπου οκτώ έτη για έναν βαθμό.

ιι) Η λογική προθεσμία της διαδικασίας

113. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι ο λογικός χαρακτήρας της προθεσμίας μίας διαδικασίας εκτιμάται βάσει των συνθηκών της υπόθεσης και σύμφωνα με τα στοιχεία, που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, συγκεκριμένα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμόδιων Αρχών, καθώς επίσης και σύμφωνα με το τι διακυβεύεται για τους ενδιαφερόμενους κατά την δικαστική διαμάχη (βλέπετε, μεταξύ πολλών άλλων, *Μιχελιουδάκης κατά της Ελλάδας*, υπ' αριθμ. 54447/10, §§ 42-43, 3 Απριλίου 2012).

114. Το Δικαστήριο εκδίκασε κατ' επανάληψη υποθέσεις, οι οποίες εγείρουν το ζήτημα της υπερβολικά μακράς διάρκειας των ποινικών διαδικασιών με παράσταση πολιτικής αγωγής και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπετε την πιλοτική απόφαση *Μιχελιουδάκης*, που προαναφέρθηκε και τις παραπομπές σε

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

άλλες υποθέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 68-70).

115. Αφού εξέτασε, όλα τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί ενώπιον του, το Δικαστήριο θεωρεί, ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε γεγονότα ή επιχειρήματα ικανά να δικαιολογήσουν την διάρκεια της διαδικασίας. Επομένως, υπήρξε, παραβίαση εμπίπτουσα στο αστικό σκέλος του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, ως προς αυτό.

116. Όσον αφορά την ελκόμενη από το άρθρο 13 της Σύμβασης αιτίαση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι αυτό το άρθρο εγγυάται μία πραγματική προσφυγή ενώπιον των εθνικών Δικαστηρίων, η οποία επιτρέπει σε κάποιον, να παραπονεθεί για την αγνόηση της υποχρέωσης, που επιβάλλει το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, να δικάζονται οι υποθέσεις εντός λογικής προθεσμίας (*Kudla κατά της Πολωνίας* [GC], υπ' αριθμ. 30210/96, § 156, ΕΔΔΑ 2000-XI).

117. Υπενθυμίζει επίσης, ότι είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει, ότι η Ελληνική έννομη τάξη δεν προσέφερε σε όσους επιζητούν έννομη προστασία, μία αποτελεσματική προσφυγή υπό την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης, η οποία να τους επιτρέπει, να παραπονεθούν για την διάρκεια μίας διαδικασίας (*Μιχελιουδάκης*, που προαναφέρθηκε και οι παραπομπές σε άλλες υποθέσεις που αναφέρονται εκεί).

118. Βάσει των παραπάνω, αρμόζει να αποφανθεί υπέρ της παραβίασης του άρθρου 13 της Σύμβασης εξαιτίας, κατά την εποχή των γεγονότων, της απουσίας από το εσωτερικό δίκαιο μίας προσφυγής, η οποία θα είχε επιτρέψει στους προσφεύγοντες, να αναγνωρισθεί το δικαίωμα τους, να δικασθή η υπόθεσή τους εντός λογικής προθεσμίας, υπό την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

119. Το άρθρο 41 της Σύμβασης ορίζει τα εξής:

« Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

A. Ζημία

120. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν 60.000 ευρώ ο καθένας, λόγω ηθικής βλάβης, που εκτιμούν, ότι έχουν υποστεί, εκ των οποίων 50.000 ευρώ για την επικαλούμενη παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης και 10.000 ευρώ για την επικαλούμενη παραβίαση των άρθρων 6 § 1 και 13 της Σύμβασης.

121. Η Κυβέρνηση απαντά, ότι τα αξιούμενα ποσά είναι υπέρογκα και αδικαιολόγητα, εξαιτίας, αφενός, των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης, κυρίως του ότι ο αστυνομικός Σ.Ε. καταδικάστηκε από τις εσωτερικές Δικαστικές Αρχές και αφετέρου, εξαιτίας της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της Ελλάδας. Είναι της άποψης, ότι και μόνο η διαπίστωση της παραβίασης θα αποτελούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

122. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των περιστάσεων εν προκειμένω, το Δικαστήριο παραδέχεται, ότι οι προσφεύγοντες έχουν υποστεί ηθική βλάβη, για την οποία δεν θα αποτελούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση μόνον η διαπίστωση των παραβιάσεων. Κατά δίκαιαν κρίση το Δικαστήριο επιδικάζει σε κάθε έναν από τους προσφεύγοντες 26.000 ευρώ (EUR), λόγω ηθικής βλάβης.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

123. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν επίσης 3.000 ευρώ (EUR), για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, με την οποία λένε, ότι έχουν επιβαρυνθεί ενώπιον του Δικαστηρίου. Εκτιμούν τον χρόνο εργασίας των εκπροσώπων τους για την υπόθεση σε τριάντα ώρες και αναφέρουν, ότι η αμοιβή ανά ώρα των τελευταίων είναι 100 ευρώ. Καταθέτουν, προς αυτό τον σκοπό, ένα έγγραφο που παρουσιάζει λεπτομερώς τον χρόνο, που αφιέρωσαν οι εκπρόσωποι τους για την σύνταξη των διαφόρων υπομνημάτων και παρατηρήσεων, που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Ζητούν την άμεση καταβολή το ποσού, που ενδεχομένως θα επιδικασθεί υπέρ αυτών, στον λογαριασμό των εκπροσώπων τους.

124. Η Κυβέρνηση, αμφισβητεί, την πραγμάτωση, την αναγκαιότητα καθώς και τον εύλογο χαρακτήρα των εν λόγω εξόδων. Προσθέτει, ότι το αξιούμενο ποσό είναι υπέρογκο, δεδομένης, μάλιστα, της απουσίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

συνεδριάσεως.

125. Σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου, ένας προσφεύγων μπορεί, να επιτύχει την επιστροφή των εξόδων του και της δικαστικής του δαπάνης μόνο, εάν αποδεικνύεται η πραγμάτωση τους, η αναγκαιότητα αυτών και ο εύλογος χαρακτήρας του αιτούμενου ύψους τους. Υπό το φως των εγγράφων, που έχει στην διάθεση του το Δικαστήριο και βάσει της νομολογίας του, κρίνει εύλογο να επιδικάσει από κοινού στους προσφεύγοντες το ποσό των 2.000 ευρώ (EUR). Αποδέχεται επίσης το αίτημα τους για την άμεση καταβολή αυτού του ποσού στον λογαριασμό των εκπροσώπων τους.

Γ. ΤΟΚΟΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ

158. Το Δικαστήριο κρίνει, ότι αρμόζει, να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου της διευκολύνσεως του οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Συνεκδικάζει επί της ουσίας τις προκαταρκτικές ελκόμενες από την απουσία της ιδιότητας του θύματος από τους προσφεύγοντες και την μη τήρηση της προθεσμίας των έξι μηνών ενστάσεις, που είχε εγείρει η Κυβέρνηση και τις απορρίπτει.*
2. *Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή, όσον αφορά την ελκόμενη από το άρθρο 3 της Σύμβασης αιτίαση και τις ελκόμενες από τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης αιτιάσεις, που αφορούν την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Κακουργιοδικείου και την απουσία μίας πραγματικής προσφυγής ως προς αυτό και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.*
3. *Αποφαίνεται, ότι υπήρξε παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης.*
4. *Αποφαίνεται, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης εξαιτίας της διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον του Κακουργιοδικείου.*
5. *Αποφαίνεται, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης*

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

εξαιτίας της απουσίας μίας πραγματικής προσφυγής, για να παραπονεθούν οι προσφεύγοντες για την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Κακουργιοδικείου.

6. *Αποφαίνεται, ότι:*

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλλει, εντός τριών μηνών από την ημέρα, που η απόφαση θα γίνει οριστική, βάσει του άρθρου 44 § 2 της Σύμβασης, τα εξής ποσά:

i. 26.000 EUR (είκοσι έξι χιλιάδες ευρώ) σε κάθε έναν από τους προσφεύγοντες, και επί πλέον όποιο ποσό ενδεχομένως οφείλεται ως φόρος, λόγω ηθικής βλάβης.

ii. 2.000 EUR (δύο χιλιάδες ευρώ), από κοινού στους προσφεύγοντες, και επί πλέον όποιο ποσό ενδεχομένως οφείλεται από τους προσφεύγοντες ως φόρος, για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, που πρέπει να καταβληθούν στον τραπεζικό λογαριασμό του εκπροσώπου τους.

β) ότι από την λήξη αυτής της προθεσμίας και μέχρι την καταβολή τους, αυτά τα ποσά θα προσαυξηθούν με απλούς τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

7. *Απορρίπτει το αίτημα για δίκαιη ικανοποίηση κατά τα λοιπά.*

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως την 25^η Ιανουαρίου 2018, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

Abel Campos

Kristina Pardalos

Γραμματέας

Πρόεδρος

Υπογραφή

Υπογραφή

Ακριβής μετάφραση στην ελληνική της διορθωμένης απόφασης από την γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 27.09.2018. Η μεταφράστρια Δέσποινα Κοκολάκη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.
RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**